

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

Instalarea I. P. S. Sale Dr. Antonie Plămădeală în scaunul de Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului

Sosirea P. F. Părinte Patriarh Iustin în gara Sibiu

Ales în scaunul de Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului de către Colegiul electoral bisericesc, la data de 10 ianuarie 1982, Înalt Prea Sfințitului Dr. Antonie Plămădeală i-a fost înmănat, într-un cadru festiv, la Departamentul Cultelor, Decretul prezidențial de recunoaștere în această înaltă funcție, în ziua de 5 februarie 1982.

Din partea Bisericii Ortodoxe Române au fost de față la acest moment solemn: P. F. Părinte Patriarh Iustin, I. P. S. Mitropolit Teoctist al Moldovei și Sucevei, I. P. S. Mitropolit Nestor al Olteniei, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, I. P. S. Arhiepiscop Teofil al Vadului, Feleacului și Clujului, P. S. Episcop Emilian al Alba Iuliei, P. S. Episcop Vasile al Oradiei, P. S. Episcop-vicar patriarhal Vasile Tișcoviteanu, P. S. Episcop-vicar al Arhiepisco-

piei Bucureștilor Roman Ialomițeanul, rectorul Institutului teologic universitar din Sibiu, consilieri și protopopi din Arhiepiscopia Sibiului.

Din partea celorlalte culte au participat: P. S. Episcop Jakab Antal al Episcopiei Romano-Catolice de Alba Iulia, Eminența Sa D-l Episcop Albert Klein al Episcopiei Evanghelice C. A. Sibiu, Eminența Sa D-l Episcop Nagy Gyula al Episcopiei Reformate din Cluj-Napoca, Eminența Sa D-l Episcop Szedressy Paul al Episcopiei Evanghelice S. P. din Cluj-Napoca, Eminența Sa D-l Episcop Kovács Lajos al Episcopiei Unitare din Cluj-Napoca, alți reprezentanți de culte.

Departamentul Cultelor a fost reprezentat de D-l Președinte Ion Roșianu, însoțit de D-nii directori Ion Popescu, Eugen Munteanu, Iulian Sorin și Ion Negoii.

I. P. S. Mitropolit Antonie rostind cuvântarea la înmănarea decretului

Au fost de asemenea de față reprezentanții puterii locale din județele Sibiu, Brașov și Covasna

Decretul a fost citit de către D-l director Ion Popescu și înmănat de către D-l președinte Ion Roșianu.

I. P. S. Mitropolit Dr. Antonie Plămădeală a rostit cu acest prilej, un cuvânt prin care a exprimat caldă sa recunoștință față de conducerea de Stat, în frunte cu D-l Președinte Nicolae Ceaușescu pentru încrederea acordată și s-a angajat să slujească cu toată dăruirea idealurile scumpe ale poporului nostru: unitatea, pacea, continua prosperare a patriei noastre.

A luat apoi cuvântul D-l Ion Roșianu, Președintele Departamentului Cultelor, care a adresat felicitări nou-alesului Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului și a exprimat convingerea că I. P. S. Sa va răspunde cu cinste înaltelor sarcini care îi revin în noua misiune ce i s-a încredințat.

*

Instalarea Înalt Prea Sfințitului Dr. Antonie Plămădeală în scaunul de Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului a avut loc Duminică, 7 februarie a. c.

La ora 9,30, în Catedrala mitropolitană din Sibiu, Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin, înconjurat de un sobor alcătuit din toți ierarhii ortodocși prezenți (13 la număr), 6 preoți și 6 diaconi, a oficiat Sf. Liturghie.

Au fost de față conducători ai celorlalte culte din țară, membri ai familiei, alți oaspeți și invitați. Din partea Departamentului Cultelor a participat D-l Președinte Ion Roșianu, însoțit de D-l director-adjunct Iulian Sorin.

Au fost prezenți, de asemenea, reprezentanții autorităților locale de stat de la Sibiu și Brașov. După otpust, P. S. Episcop-vicar patriarhal Vasile Tișcoviteanu a dat citire gramatei patriarhale de instalare a Înalt Prea Sfinției Sale Dr. Antonie Plămădeală în scaunul de Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului, după care P. F. Părinte Patriarh Iustin i-a înmănat înaltului ierarh cîrja de arhipăstorie a Arhiepiscopiei Sibiului și i-a așezat în scaunul arhieresc.

Prea Fericirea Sa a rostit în continuare următoarea cuvîntare:

Am poposit aici, pe frumoasele plaiuri ale Transilvaniei, una din vechile vetre în care s-a zămislit ființa neamului românesc și s-a păstrat fără conținere credința ortodoxă străbună, pentru ca, potrivit unei îndătinată rînduiri bisericesti, să înmînăm Înalt Prea Sfințitului Antonie Plămădeală cîrja de arhipăstorie și să-l așezăm în scaunul de Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului.

Cum se știe, după un an de concediu medical pe care l-a solicitat Sfințitului Sinod al Bisericii noastre, pentru îngrijirea sănătății, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae Mladin, simțind că nu mai dispune de vigoarea necesară pentru a răspunde cerințelor de conducere a eparhiei, ne-a rugat să-i încuviințăm retragerea din scaunul mitropolitan și pensionarea, începînd cu data de 1 august 1981.

Înțelegînd situația în care se afla, Sfințul Sinod i-a admis cererea și ținînd seama de dorința exprimată de I. P. S. Sa, a încuviințat retragerea la mănăstirea Brincoveanu — Simbăta de Sus, unde i s-au creat toate condițiile de odihnă și îngrijire a sănătății.

Pentru a nu lăsa acest vechi și important scaun vlădicesc fără păstor, Colegiul Electoral Bisericesc, întrunit la București în ziua de 10 ianuarie 1982, a ales ca Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului pe Prea Sfințitul Episcop al Buzăului Antonie Plămădeală.

Alegerea noului mitropolit al Ardealului a fost recunoscută prin Decret prezidențial semnat de Președintele țării noastre, Domnul Nicolae Ceaușescu. Acest decret a fost înmănat Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Antonie, la data de 5 februarie 1982, de către D-l Ion Roșianu, Președintele Departamentului Cultelor.

Tar noi, astăzi, potrivit rînduiei canonice, i-am înmănat cîrja arhipăstorească și l-am așezat în tronul său mitropolitan.

Prea Cinstiți ascultători,

În scaunul mitropolitan al Ardealului, în decursul istoriei, au păstorit luminoase personalități ale Bisericii și neamului nostru românesc. Unii dintre ierarhii acestui scaun s-au impus printr-o aleasă trăire creștină, prin zel misionar și curaj în apărarea dreptei credințe ortodoxe, ajungînd pînă la martiri. În rîndul acestora amintim pe Ioan de la Prislop, cinstit în mod deosebit de Mihai Viteazul,

(Continuare în pag. a 2-a)

Instalarea I. P. S. Sale Dr. Antonie Plămădeală

(Continuare din pag. 1)

pe mitropoliții Ilie Iorest și Sava Brancovici, ierarhi canonizați de Biserica noastră și trecuți în rândul sfinților. Alții s-au afirmat ca susținători ai conștiinței românești și ai ideii unității de credință, de neam și de limbă; în fruntea acestora se situează vestitul cărturar Simion Ștefan, care ne-a lăsat cea dintâi traducere integrală tipărită a Noului Testament (1648).

Mai târziu, pe scaunul vlădicesc de la Sibiu strălucește ca o figură de excepție, Andrei Șaguna, mare cărturar, iubitor de patrie, organizator bisericesc neîntrecut și luptător pentru drepturile naționale și social-politice ale românilor ardeleni.

El este ctitorul Mitropoliei de astăzi a Ardealului.

Numai cine a luat parte la o festivitate ca aceasta, la o sfințire de biserică sau la o slujbă într-un sat va înțelege izvorul de inspirație al lui Șaguna pentru introducerea laicilor în conducerea treburilor bisericesti.

Demn continuator al operei lui Șaguna, după un răstimp de cinci decenii, se afirmă mitropolitul Nicolae Bălan; eminent profesor de teologie, luptător neîntrăcat pentru unirea tuturor românilor într-un singur stat România, și militant statornic pentru reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române în Transilvania. El a avut fericirea să vadă împlinite visurile generațiilor anterioare; întreg poporul român liber și stăpîn în țara lui pe de o parte, iar, pe de altă, relucerea unității Bisericii strămoșești, prin ruperea pecetelilor uniației și revenirea la sinul Bisericii mame Ortodoxe a fraților pe care vitregia vremurilor îi îndepărtase de ea.

Urmașii mitropolitului Nicolae Bălan pe scaunul Mitropoliei Ardealului, prin activitatea lor, împreună cu ceilalți ierarhi ardeleni, au adîncit și consolidat marelui act al reîntregirii bisericesti din 1948. În această atmosferă de unitate bisericască și în condițiile noii orînduirii sociale din patria noastră au păstorit: Nicolae Bălan, pînă la moartea sa (1955), smerenia noastră în anii 1956—1957, mitropolitul Nicolae Colan (1957—1967), ale cărui vrednicii își sporesc importanța odată cu trecerea vremii, ridicîndu-l de pe scaunul modestiei sale pe scaunul meritelor sale de cărturar distins, de ales îndrumător al clerului, de prieten al muncitorilor, de iubitor de neam și de pătimitor pentru el, profesor distins la teologie și membru al Academiei Române; iar din 1967 pînă în 1981, a păstorit înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae Mladin.

Iubiți credincioși,

În acest moment festiv, gîndurile noastre se îndreaptă în primul rînd către înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae Mladin, care a cinstit pînă de curînd scaunul de mitropolit al Ardealului.

Ridicat din mijlocul poporului muncitor și format în școlile teologice românești și de peste hotare, el a onorat catedra de Teologie Morală la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, timp de peste douăzeci de ani.

P. F. Părinte Patriarh Iustin rostește cuvîntarea de instalare a I. P. S. Antonie

Încă de la începutul activității sale didactice, I. P. S. Mitropolit Nicolae Mladin s-a dovedit a fi un iscusit condeier și bun orator, iubit și respectat de studenți și auditori.

Venit la cîrma Mitropoliei Ardealului, el a creat condiții favorabile de îmbogățire și înălțare a scrisului bisericesc, pregătind numeroși ucenici și mînuitori de condei, îndemnîndu-i la lucru și dîndu-le îndrumări competente.

Scrierile sale au îmbrățișat o gamă largă și variată de probleme legate de viața bisericască din Transilvania, de realitățile sociale din țara noastră și de relațiile ecumenice care s-au statornicit și dezvoltat între Biserica Ortodoxă Română și celelalte culte religioase de la noi.

Destășurîndu-și activitatea într-o parte a țării, unde, împreună cu românii și cu ortodocșii, conviețuiesc în deplină armonie celelalte naționalități și culte religioase, înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae Mladin a intensificat și îmbunătățit colaborarea cu toate acestea pe diferitele tărîmuri. În scrierile sale, el a abordat deseori probleme interconfesionale, soluționîndu-le în spirit irenic, iar pe preoți și studenți îi îndemna, ori de cîte ori avea prilejul, să păstreze legături frățești cu toți cei de alt neam și de altă credință. El vorbea adesea despre legăturile sale prietenești cu romano-catolicii și era foarte bucuros cînd i se amintea de relațiile sale cu teologii protestanți care, preîntîndu-și activitatea, i-au acordat titlul de doctor honoris causa.

O asemenea colaborare ecumenică, pe plan local, trebuie să continue și să se dezvolte, antrenînd toate cultele din țară la respect reciproc și colaborare frățească. Iar pe plan mare, interconfesional, dialogurile începute cu romano-catolicii, cu anglicanii și cu protestanții în general, trebuie continuate și intensifica-

te, împotriva oricăror dificultăți care ar putea surveni pe parcurs.

Odată cu activitatea înalt Prea Sfințitului Mitropolit Mladin pe tărîm ecumenic, nu putem lăsa nesubliniată nici lucrarea lui de susținere energică a idealurilor și aspirațiilor poporului nostru în sușul său permanent către o viață cît mai prosperă, demnă și fericită.

Ca membru al Sfințitului Sinod, înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae Mladin și-a adus totdeauna contribuția sa la luarea hotărîrilor și deciziilor care privesc viața noastră bisericască, iar peste hotare a reprezentat Biserica și țara noastră cu cinste și demnitate în misiunile care i s-au încredințat.

Retrăgîndu-se din scaun după ce a cîrmuit Arhiepiscopia Sibiului și Mitropolia Ardealului vreme de aproape 15 ani, înalt Prea Sfințitul Nicolae Mladin lasă amintirea unui om de cultură teologică, iubit și stimat de toți pentru modul fericit în care a știut să îmbine slujirea religioasă cu slujirea cetățenească a patriei și a poporului.

Vredniciile sale, îndeosebi ca teolog și îndrumător al tinerelor generații de preoți, îl așază la loc ales în galeria ierarhilor transilvăneni, care au cinstit în trecut scaunul mitropolitan al Ardealului.

Noi îl asigurăm, cu acest prilej, în continuare, de dragostea și prețuirea noastră, a clerului, credincioșilor și organelor eparhiale, urîndu-i sănătate, zile bune și viață lungă. Totodată, noi și Sfințitul Sinod îi aducem vii și alese mulțumiri pentru activitatea depusă cu rivnă și înțelepciune în slujba Bisericii și a poporului nostru.

Dreptmăritori creștini,

Ne găsim cu toții în această frumoasă catedrală, în însuși centrul țării. Nu știm ce este legendă sau istorie în teoria revărsării romanității din podișul Transilvaniei spre răsărit sau spre sud de Carpați, cum afirmă un mare istoric al nostru, și nici nu știm ce este legendă sau istorie în vechia teorie cu privire la pornirea din Ardeal și descălecarea Basarabilor în Muntenia ori a lui Dragoș și Bogdan în Moldova. Ceea ce rămîne absolut sigur și de netăgăduit de nimeni este manifestarea conștiinței noastre de români ca neam și de ortodocși ca buni creștini, pe aceste meleaguri, mai mult decît în oricare altă parte a țării. Se adevărește în acest fel zicerea Sfințitului Apostol Pavel că: „unde greutatea s-a înmulțit, cu atît mai mult și harul a prisosit” (Rom. 5, 20). Adică, fiindcă, mai mult decît în alte laturi ale țării, a fost pusă cîndva la îndoială prezența statornică și masivă a noastră aici,

În această situație, orice măsură luată împotriva Bisericii găsea răsune în simțirea românească și orice măsură care afecta neamul implica imediat și Biserica. Deopotrivă, orice izbîndă în domeniul bisericesc trezea nădejdi de mai bine și în domeniul național, după cum orice cucerire în domeniul național constituia un temelie pentru ridicări pe noi trepte în domeniul bisericesc.

Cum se știe, îndată după intrarea sa în Ardeal, Mihai Viteazul a reorganizat Biserica, înființînd și zidind Mitropolia la Alba Iulia. Apoi, după victoria de la Șelimbăr, entuziasmul românilor a crescut și mai mult, dînd naștere la sporirea nădejților pentru o viață nouă, mai dreaptă și mai bună. Avîntul de libertate pe care neamul nostru l-a luat atunci în Ardeal a determinat și progresul bisericesc, care a durat multă vreme, concretizîndu-se în zidiri de biserică și mănăstiri, în tipăriți de cărți și făurire de obiecte de artă. În schimb, după aceea, Biserica a fost silită să îndure strîmtorări, vreme îndelungată, culminînd cu dezbinarea din anul 1700, datorită noilor condiții politice și economice ale imperiului.

Nu este momentul să analizăm cu de-amănuntul cauzele care au determinat „unirea” mitropolitului Atanasie și a unui oarecare număr de preoți și credincioși cu Biserica romano-catolică, în jurul anului 1700. Dar nici nu putem lăsa neamintit acest eveniment, nu numai fiindcă el este o piatră de hotăr în istoria Bisericii noastre din Ardeal, dar mai ales pentru faptul că a devenit de cîtăva vreme din nou actual.

Cum se știe, încercările de realizare a unirii Bisericii Ortodoxe ardeleni cu Biserica romano-catolică deveniseră tot mai insistente din partea curții imperiale habsburgice în ultimii ani ai secolului al XVII-lea. Habsburgii erau romano-catolici. Dar sprijinul pe care ei îl puteau obține de la Biserica romano-catolică din Ardeal era foarte mic, deoarece din cele patru confesiuni recepte, Biserica romano-catolică era cea mai slabă. De aceea, pentru a întări Biserica romano-catolică Habsburgii luaseră hotărîrea de a trece pe români la catolicism.

Veștile acestea ajunseseră și la cunoștința Mitropolitului Teodosie de la București, care tocmai se pregătea să hirotonească pe Atanasie ca nou Mitropolit al Ardealului. De altfel, Atanasie, din pricina ușurătății lui și lipsei de adînci convingeri ortodoxe, nu era socotit omul potrivit pentru scaunul de mitropolit al Ardealului în vremea aceea. Din această pricină, Teodosie șovăia să-l hirotonească. Dar, după ce a fost ținut cîtăva vreme la București pentru instruire teologică și după ce a dat asigurări scrise că va păstra „dogmele, tainele și năruvurile Bisericii Răsăritului neclintit”, Atanasie a fost hirotonit și încercat cu daruri din partea Domnitorului Constantin Brîncoveanu și a plecat în Ardeal.

Întors acasă, Atanasie s-a lăsat prins în cercul de interese catolico-habsburgice. Împreună cu un anumit număr de preoți, el a ce-

(Continuare în pag. a 3-a)

Conducătorii Cultelor, la instalarea I. P. S. Antonie

La instalare: aspect din Catedrala mitropolitană din Sibiu

Instalarea I. P. S. Sale Dr. Antonie Plămădeală

Inmânarea cîrjei de arhipăstor

(Continuare din pag. a 2-a)

dat la insistențele sau mai bine zis la făgăduințele de răsplată din partea curții imperiale pentru unirea lor cu Biserica romano-catolică. Asigurarea împăratului că preoții romano-catolici se pare că a fost hotărîtoare pentru acceptarea unirii. În orice caz, făgăduința era ispititoare, iar posibilitatea de satisfacere a conștiinței religioase nu era deloc exclusă. În fond, ziceau ei, nu se cere o schimbare de credință, ci o trecere oarecum de sub o jurisdicție sub alta.

În Cartea de mărturisire de la 1698, adică în declarația de aderare la Biserica Romei, se precizează că unirea se face pentru dobîndirea „privilegiilor”, adică ale privilegiilor „pe care le au credincioșii și preoții acestei Biserici, precum Înălția Sa împăratul... ne face părtași”.

După acest text în mărturisirea de unire cu Roma se face o precizare și anume: „Însă într-acesta chip ne unim și ne mărturisim a fi mădulările sfintei, catholicești Biserici a Romei, cum pre noi și rămășițelor noastre din obiceiul Bisericii noastre a Răsăritului să nu se clătească. Ci toate fărâmoșniile, sărbătorile, posturile, cum pînă acum, așa și de acum înainte să fim slobodi a le ținea... Iar de nu ne vor lăsa pre noi și pre rămășițele noastre într-această așezare, pecețile și iscăliturile noastre care am dat să n-aiibă nici o tărie...” Mai la sfîrșitul acestui act se spune iarăși: „Și așa ne unim... cum toată legea noastră, slujba Bisericii, liturghia și posturile să stea pe loc, iar dă n-ar sta pe loc acele, nici aceste peceți să n-aiibă nici o tărie asupra noastră...”

Este deci limpede că „unirea” s-a făcut pentru dobîndirea unor privilegii de către preoții credincioși. Chiar dacă s-ar dovedi că nu este falsificat textul latin, care prevede obligația pentru „uniți” de a accepta cele patru puncte „florientine”, faptul acesta n-ar avea nici o importanță fiindcă, în practică, aceste puncte n-au fost respectate integral niciodată.

Este adevărat că, în cursul vremii, unii preoți și chiar unii vlădici, în funcție de unele situații speciale, s-au îndepărtat ori s-au apropiat mai mult de Roma; în marea lor majoritate ei au rămas fideli însă angajamentelor luate. Lăsînd la o parte excepțiile, sintem ispitii să afirmăm că românii ortodocși, unindu-se cu Roma, nu s-au transformat în unelte ale habsburgilor, nici n-au întrerupt legăturile cu frații din Ardeal sau de peste munți, precum nici nu s-au rupt de ființa lor națională sau de credința străbunilor lor. Într-un fel sau altul ei s-au dovedit buni români și buni credincioși ortodocși. Ei au fost cinstiți față de conștiința lor și față de neamul lor.

Trăinicia acestor relații, care se întemeiază pe conviețuirea noastră îndelungată pe cuprinsul patriei comune, la a cărei prosperitate și fericire trudem cu toții, nu poate fi zdruncinată de vremelnice amărăciuni pe care ni le poate crea unul sau altul dintre frații noștri care nu cunosc în-deajuns trecutul nostru istoric și realitățile actuale ale Bisericii și țării noastre.

Spunînd acestea ne gîndim în-deosebi la neașteptatele declarații ale Sanctității Sale Ioan Paul al II-lea, care într-o recentă cuvîntare a preconizat refacerea fostei Biserici greco-catolice în țara noastră.

Prea cinstiți ascultători, Dezbinarea provocată în sinul Bisericii din Transilvania de dușmanii poporului nostru, în jurul anului 1700, a luat sfîrșit, după 250 de ani, în anul 1948, cu binecuvîntarea și bunăvoința lui Dumnezeu, Domnul păcii.

Pecețile despărțirii s-au rupt; acum sintem iarăși împreună, pentru totdeauna.

Este aproape de prisos să mai spunem că, dacă actul de la 1700 a avut cauze politice și sociale, actul de la 1948 a fost pur bisericesc. De aceea el ne aparține nouă, numai nouă, adică Bisericii Ortodoxe Române și fraților noștri foști greco-catolici.

Spre deosebire de cele ce se petreceau altădată, bucurîndu-ne acum de o libertate deplină religioasă, în cadrul legilor statului, și de drepturile cele mai largi în societate, împreună cu foștii greco-catolici noi ne satisfacem nevoile noastre religioase, în cadrul aceleiași Biserici, în cadrul Bisericii Ortodoxe Române, ca și înainte de anul 1700.

La anul 1700 Biserica a fost dezbinată de dușmanii neamului nostru, iar la anul 1948 Biserica s-a reîntregit, ea singură; a devenit iarăși una ca înainte de 1700.

Biserica greco-catolică din Transilvania n-a fost o parte a Bisericii Romei, fiindcă clerul și credincioșii care o alcătuiau nu s-au instrăinat niciodată de legea lor veche, adică de credință, de slujbe, liturghie, de posturi și de toate celelalte rînduiri ortodoxe.

Astfel, întemeindu-se pe convingerile liber exprimate ale credincioșilor, care s-au întors acasă ca fii legitimi la sinul mamei lor, reîntregirea noastră bisericască este definitivă. Fiind hotărîtă în comun de cler și credincioși și acceptată de înalta conducere bisericască, ea este irevocabilă. Strîns legată de unitatea și viitorul neamului și al Bisericii Ortodoxe Române, ea este ireversibilă. Dezbinare între clerul și credincioșii Bisericii Ortodoxe Române nu se va mai produce niciodată, indiferent de unde vine o asemenea chemare și ce fel de intenții are glasul care ne-ar îndemna la vrajbă între noi, fii ai neamului românesc și ai Bisericii Ortodoxe Române. La unitatea Bisericii noastre noi ținem tot atât de mult ca și la unitatea neamului nostru. Cler și credincioși, tineri și vîrstnici, întreaga noastră obște a credincioșilor, noi depunem strădanii peste strădanii pentru a păzi cu strășnicie unitatea Bisericii noastre. Cunoaștem amărăciunea dezbinării; de aceea știm să prețuim și să păstrăm dulceața unității.

Sintem cu toții fii ai aceluiași neam și împreună vrem să viețuim. În rădăcinați în același pămînt strămoșesc și în viața aceluiași popor, unitatea noastră națională și religioasă o vom păstra și o vom lăsa moștenire neștirbită urmașilor noștri și urmașilor lor din neam în neam, pentru veacurile viitoare.

Înalt Prea Sfinții și Prea Sfinții Ierarhi din Mitropolia Ardealului, Prea Cucernici Părinți și iubiți credincioși ai Arhiepiscopiei Sibiului, Vă prezentăm astăzi, după rînduiala canonică a Bisericii noastre, pe noul Arhiepiscop al Sibiului și mitropolit al Ardealului în persoana Înalt Prea Sfințitului Antonie Plămădeală.

Provenind din mijlocul poporului nostru, ca fiu de slujitor al

stranei bisericesti, este îndrumat de tînar pe calea studiilor teologice și a vieții monahale pe care o îmbrățișează la istorica mănăstire Prislop. Este absolvent al Seminarului „Nifon Mitropolitul din București”, licențiat al Institutului teologic universitar din Cluj, doctor în teologie al Colegiului Heythrop din Oxford și al Institutului teologic universitar din București.

Pentru vrednicile sale a fost ales și hirotonit episcop Vicar Patriarhal, demnitate în care a activat timp de 10 ani și apoi Episcop al Eparhiei Buzăului, unde a păstorit timp de aproape doi ani.

Deși vă este cunoscut în bună măsură, ceea ce a și determinat alegerea I.P.S. Sale ca arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului, ne este plăcut să amintim câteva din preocupările și activitatea lui bisericască.

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Antonie s-a afirmat ca un teolog bun, atît în țară cît și peste hotare. Roadele cercetărilor sale teologice s-au concretizat în numeroase studii, articole, note și comentarii.

A desfășurat o bogată activitate ecumenică pe plan local și în organizațiile creștine ecumenice ca reprezentant al Bisericii Ortodoxe Române, fiind ales membru în Comitetul Central și în Comitetul executiv al C.E.B., membru în Comitetul Central al Conferinței Bisericilor Europene și în alte organisme ale acestor organizații intercreștine mondiale.

Alături de alți membri ai Sfințitului Sinod a prezentat în aceste organizații puncte de vedere și poziții ale Bisericii Ortodoxe Române și ale poporului nostru în problemele care preocupă omenirea contemporană astăzi.

Înalt Prea Sfinția Sa s-a dovedit a fi și un iscusit gospodar și bun chivernisitor al treburilor eparhiale. Scurta lui păstorire la Buzău se încheie cu remarcabile realizări.

Toate acestea ne dau încredințarea că arhipăstoria lui va fi încununată cu roade bogate, vrednice de înălțimea scaunului în care a fost așezat astăzi.

Înalt Prea Sfințite Mitropolit Antonie,

Vi se încredințează astăzi, ca zestre de la predecesorii I.P.S. Voastre, unitatea de credință ortodoxă a fiilor Bisericii străbune de pe aceste frumoase plaiuri românești. Faptul acesta vă onorează, dar în același timp vă și îndatorează. Vă onorează pentru că ea este agonisită inestimabilă a tuturor înaintașilor I.P.S. Voastre vrednici de pururea-cinstire și vă îndatorează pentru că aveți obligația să o păstrați ca pe lu-

mina ochilor, întregă, nepătată și mereu sporită.

În lucrarea de arhipăstor al acestor ținuturi, veți avea bucurii și împliniri, pe care vi le dorim cît mai multe și mai mari, dar veți întîmpina poate și unele greutăți.

Să nu vă descurajați, însă, fiindcă nu sînteți singur. Aruncați-vă pentru moment privirile în jurul Înalt Prea Sfinției Voastre. Veți vedea pe reprezentanții autorităților centrale de stat, în frunte cu Domnul Ion Roșianu, președintele Departamentului Cultelor, alături de reprezentanții autorităților locale, care vă asigură de sprijinul convenit în strădaniile Înalte Prea Sfinției Voastre de a vă aduce contribuția statornică la înfăptuirea idealurilor poporului nostru de a-și zidi o viață nouă, fericită, în țara noastră bogată, liberă, independentă și suverană, stăpîna pe destinele ei. Vedeți apoi pe membrii Sfințitului Sinod, care vă înconjoară cu dragoste frățescă, făgăduindu-vă tot sprijinul lor în întreaga lucrare bisericască a Înalt Prea Sfinției Voastre. De bună seamă, veți avea apoi întregul sprijin și deplină ascultare din partea organelor și cancelariei arhiepiscopale, care nu vor precupeți nici un efort pentru a duce la îndeplinire gîndurile și hotărîrile Înalt Prea Sfinției Voastre.

Dar, mai presus de toate, să nu uitați că în lucrarea voastră arhierască nu sînteți singur; sînteți împreună lucrător cu Dumnezeu. „El este cel care lucrează în noi ca să vom și ca să săvîrșim, potrivit cu a sa bunăvoință” (Filip. II, 13). El cunoaște mai bine decît noi cele de care avem trebuință în sarcina pe care El ne-a încredințat-o și „cu puterea Sa cea lucrătoare în noi, El poate să facă cu mult mai presus decît toate cîte cerem sau pricepem noi” (Efes. III, 20).

Să vegheați necontenit și să vă aplecați cu dragoste și înțelegere părintească asupra nevoilor clerului și credincioșilor pe care îi păstoriți, neuitînd că aceștia sînt Biserica lui Hristos din această binecunoscută parte a țării, pentru care sînteți „iconom” al harului lui Dumnezeu.

Să propovăduiți și să apărați dreapta credință ortodoxă pe care o mărturisim; ca iconom al harului Duhului Sfînt, să faceți părtași clerul și credincioșii la lucrarea Duhului; să îndrumați și să călăuziți către mîntuire, pe cei încredințați spre păstorire.

Să cuprindeți sub atentă privire Institutul teologic universitar din Sibiu și pe ostenitorii din această instituție de cultură teologică, care pregătește pe viitorii slujii-

(Continuare în pag. a 4-a)

Instalarea în scaunul mitropolitan

Instalarea I. P. S. Sale Dr. Antonie Plămădeală

(Continuare din pag. a 3-a)

tori bisericești din eparhiile Mitropoliei Ardealului și Banatului, apelând la colaborarea tuturor ierarhilor care își trimit candidații la preoție în acest așezământ.

Să cultivați raporturi frățești și de bună colaborare cu membrii Sinodului mitropolitan al Mitropoliei Ardealului, împreună lucrând pentru păstrarea dreptei credințe ortodoxe.

Ca mitropolit al Ardealului, ținut în care alături de Biserica ortodoxă își desfășoară activitatea și alte Biserici și culte, să duceți mai departe să promovați atmosfera de colaborare ecumenică statornică între clerul și credincioșii acestora, ca împreună să contribuiți la înfrățirea tuturor fiilor patriei noastre comune, pe drumul vieții noi care se edifică în țara noastră.

În încheiere, aducem alese mulțumiri Domnului Ion Roșianu, Președintele Departamentului Cultelor și onorațiilor reprezentanți ai autorității de stat și autorității locale, încredințându-i pe toți de toată stîmă și prețuirea noastră.

Frățești mulțumiri aducem membrilor Sfîntului Sinod, care ne însoțesc și binecuvîntăm clerul și credincioșii care sînt de față la această solemnitate.

Înalt Prea Sfințite Antonie,

Rugăm pe bunul Dumnezeu ca păstorirea în scaunul de arhiepiscop al Sibiului și mitropolit al Ardealului să vă fie îndelungată și cu îmbelsugate roade, spre binele Sfîntei noastre Biserici Ortodoxe și al patriei noastre scumpe.

Întru mulți ani, Înalt Prea Sfințite Mitropolit Antonie!

În numele ierarhilor din Mitropolia Ardealului a vorbit Înalt Prea Sfințitul Arhiepiscop TEOFIL al Vadului, Feleacului și Clujului, care, după ce a arătat rosturile și însemnătatea slujirii arhieresti, i s-a adresat noului Mitropolit al Ardealului cu următoarele cuvinte:

„Noi, chiriarii celor trei eparhii sufragane: Arhiepiscopia Clujului, Episcopia Oradiei și Alba Iuliei, noi cei ce păstrăm pe vechi vetre vlădicești de la Vad, de la Feleac, de la Rimeț, de la Geoagiu și Alba Iulia și din Țara Bihorului — în această însemnată zi din istoria Bisericii transilvănene, în ziua înscăunării Voastre pe scaunul slăvit de vrednicia lui Șaguna, a lui Bălan, a lui Iustin, a lui Colan și Mladin — Vă întâmpinăm cu dragoste frățescă, sinceră și cu mari nădejdi de împliniri mărețe. Da: împliniri mărețe fiindcă așa au fost întâmpinările voievozilor și ierarhilor de odinioară, veniți de peste munți sau născuți aici la noi, în Transilvania.

În persoana Înalt Prea Sfințitei Voastre noi prețuim cu însuflețire pe ierarhul ce vine la cîrma Arhiepiscopiei Sibiului și a Mitropoliei Ardealului, înzestrat cu o bogată cultură teologică și literară, înzestrat cu o prodigioasă activitate ecumenică, cu o deschidere și înțelegere realistă față de problemele lumii contemporane. Devotamentul Vostru față de Biserica străbună, față de Patria noastră dragă, față de sfînta cauză a păcii, sînt unanim recunoscute și apreciate.

Nădăjduim că veți prezida cu bucurie strădaniile noastre necurmate de a face cît mai trainic actul istoric al refacerii unității noastre bisericești, act împlinit la 21 octombrie 1948 în Alba Iulia.

Nădăjduim cu temei că veți continua, și de aici din Sibiu, ostentelile I.P.S. Voastre pe tărîmul ecumenismului teoretic și practic, pe tărîmul păcii și înfrățirii între culte și naționalitățile din Transilvania.

A vorbit în continuare P.S. Episcop-vicar LUCIAN FĂGĂRAȘANUL în numele Centrului arhiepiscopesc Sibiu, al Institutului Teologic Universitar din localitate, al preoților și credincioșilor din eparhie, care a adresat noului arhipăstor al Sibiului tradiționala urare de bun venit pe plaiurile transilvănene, asigurîndu-l de sinceră ascultare și colaborare spre binele și mîntuirea sufletescă a tuturor credincioșilor.

Prea Sfinția Sa a adresat totodată respectuoase mulțumiri Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Teotist al Moldovei și Sucevei care vreme de un an și jumătate a condus cu dăruire destinele Arhiepiscopiei Sibiului, în calitate de locțiitor de Mitropolit al Ardealului.

În final, a luat cuvîntul I.P.S. Mitropolit ANTONIE PLĂMĂDEALĂ.

Adresîndu-se P.F. Patriarh Iustin, I.P.S. Sa a spus: „Astăzi, în acest cadru solemn, precum odinioară de-a lungul unei lungi istorii, vlădiciei transilvănenei primeau hirotonia și întărirea de la Mitropolitul Țării Românești de la Tîrgoviște sau de la București, P.F. Voastră, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, ați binevoit a-mi înmîna aici, personal, Gramata patriarhală de întărire și recomandare către clerul și credincioșii Arhiepiscopiei Sibiului și ai Mitropoliei Ardealului. Mi-ați înmînat de asemenea și cîrja de păstor spiritual al acestor meleaguri, îndatorîndu-mă s-o port cu grijă și răspundere, „să-mi fie reazim și întărire”, să priveghez, să mă rog ca cei încredințați mie, să rămîna pururea în unitate, fii credincioși ai Sfîntei noastre Biserici Ortodoxe autocefale române, să fie bineplăcuți lui Dumnezeu, prin lucrarea virtuților creștine, și să trăiască în bună înțelegere unii cu alții și cu toți oamenii, să-i călăuzesc pe calea adevărului și să le binevestesc Evanghelia mîntuirii și a păcii”.

„Ați evocat, Prea Fericite — a spus în continuare I.P.S. Sa — multe nume mari din istoria Transilvaniei, de ierarhi cărturari, de ierarhi luptători pentru unitatea ortodoxă și pentru unitatea națională, de ierarhi martiri și sfinți, prin minile cărora a trecut această cîrjă păstorească, simbol cutremurător al transiterii și al asumării misiunii Celui ce a zis că a venit să slujească, nu să I se slujească (Matei 20, 28), și a fost „Păstorul cel Bun”, îndatorîndu-ne și pe noi a fi asemenea Lui: „Păstorul cel bun își pune viața pentru oi” (Ioan 10, 11)...

„Moștenirea lăsată de înaintași e zestre sfîntă care, departe de a te face beneficiar ei, te obligă s-o păstrezi ca pe un „zapis” de mare preț care-ți stabilește îndatoririle și răspunderile față de cei dați ție spre păstorire, față de prezent și față de viitor”.

Angajîndu-se personal față de această moștenire transmisă de vrednicii săi înaintași, I.P.S. Sa a spus: „Voi pune în lucrare toate forțele sufletului, minții și inimii mele, întru păstrarea acestei moșteniri și întru îndeplinirea misiunii ce mi se încredințează astăzi prin P.F. Voastră. Nu voi pregeta a predica Evanghelia lui Iisus Hristos, călăuzind spre mîntuire sufletele credincioșilor, sfătuindu-i și rugîndu-mă pentru ei și împreună cu ei. Mă voi strădui și nu voi da odihnă gîndului și faptei, apărînd unitatea de credință ortodoxă de pe cuprinsul plaiurilor transilvane, a tuturor fiilor Bisericii noastre, ortodocși din neam în neam, de cînd ne-am născut aici și pînă azi. Vremelnicele despărțiri datorate unor împrejurări întru totul de altă natură decît religioase, în vremuri de asuprire și constrîngere, au trecut și au rămas în urmă, și rămase vor fi pentru vecii vecilor. Astfel de lucruri — trebuie să se știe — nu sînt subiect de firgială. Cine nu se știe orienta în astfel de probleme, să ne citească istoria și să învețe din ea, că noi una sîntem, una am fost, una vom fi întotdeauna și nu vom mai îngădui nimănui să ne mai dezbină, să ne multeze. E mai mult decît firesc să dorim să ne păstrăm întreagă ființa noastră. O vrem așa pentru ea însăși, pentru ca să-i fie sufletul întreg și să-i fie întregi credința și iubirea și speranța, tot ceea ce dă conținut și sens unei existențe adevărate”.

Referitor la relațiile cu celelalte culte din Transilvania, I.P.S. Sa a spus:

„Vom cultiva legături frățești și vom continua dialogul dragostei

și cel teologic, început de mulți ani, alături cu Biserica romano-catolică, precum și cu Bisericele protestante din Țara noastră și în special din Transilvania. Frații conducători de culte sau de dieceze ale altor culte, mă cunosc; lucrăm împreună în ecumenism de mulți ani, și cred că sînt în asentimentul tuturor, declarînd că am lucrat întotdeauna foarte bine. Tot așa, și din ce în ce mai bine, vom lucra și de aici înainte, pentru că trebuie să ne îmbunătățim mereu activitatea ecumenică, să înaintăm mereu spre marele vis al întoarcerii tuturor, într-o zi, la acel „ca toți să fie una”, pentru care s-a rugat stăruitor Iisus Hristos. Aceasta am făcut-o pînă acum, și o vom face și de acum încolo, în spirit autentic ecumenic, în respect reciproc, prin cercetare teologică în comun, nu prin alte mijloace, nu prin prozelitism confesionalist, nu prin ofense, nu prin acțiuni care să strice noaptea ceea ce se zidește ziua”.

Vorbînd în continuare de îndatoririle față de cei încredințați spre păstorire, I.P.S. Dr. Antonie Plămădeală a dat această asigurare:

„Clerul și credincioșii mie încredințați de azi înainte, să știe și să fie siguri că se pot sprijini pe arhiepiscopul și mitropolitul lor. Ușa mea și ușa inimii mele, ochii și urechile mele, vor fi pururea îndreptate spre nevoile lor și nu voi da odihnă gîndului și înțelegerii mele, pînă cînd și cel din urmă care va avea nevoie de sprijinul meu, și va fi îndreptățit să-l primească, nu și-l va primi”.

I.P.S. Sa a arătat apoi cum înțelege să-și îndeplinească noua sa misiune, în contextul vremurilor de azi, spunînd:

„Vin aici să slujesc, să lucrăm și să ne rugăm împreună să ne ajute Dumnezeu să fim o Biserică slujitoare. Să știm toți că însemnăm ceva în viață și că ne împlinim viața, numai întrucreștinașii și pentru alții. Așa ne vrea Dumnezeu și tot aceasta așteaptă de la noi și oamenii”.

Să fim oameni ai vremurilor noastre, să răspundem chemărilor epocii noastre, chemărilor Bisericii și ale Patriei, așa cum a făcut Biserica și credincioșii noștri întotdeauna de-a lungul istoriei, peste tot întinsul pămîntului românesc și cu deosebire aici în Ardeal. Biserica a fost a poporului, ieșită din popor și slujitoare a intereselor și nevoilor poporului. Ne-o spune fiecare pagină a istoriei, a culturii și a vieții sociale a românilor, din toate vremurile pe care sînt înscrise, alături de ale laicilor luptători și eroi, și foarte multe nume de clerici, ierarhi și preoți, fără amintirea cărora istoria ar fi incompletă. În acest spirit, voi conlucra cu P.C. preoții din Eparhie ca și cu profesorii și studenții Institutului Teologic Universitar din Sibiu. Voi consacra Institutului atenția și dragostea pe care o cere un astfel de prîdvor de biserică, în care se pregătesc pentru slujire și dăruire viitorii preoți”.

Adresîndu-se din nou P.F. Sale, I.P.S. Sa a spus: „Voi lua aminte P.F. la toate acestea și la toate recomandările pe care mi le-ați făcut. Ele se adaugă forței lor exemple ale înaintașilor mei, printre care vă numărați și P.F. Voastră, exemple cu putere de „lege” întru păstrarea demnității preoției, a dreptei credințe și a unității. Vă mulțumesc cu recunoștință pentru bunăvoința de a fi venit personal, să mă prezentați credincioșilor, pentru care a fost voia lui Dumnezeu să fii ales eu. Încrederea ce se investeste în mine, mă întărește în aceste momente. Îi voi răspunde cu acea slujire, pe care ne-o cere învătura Mîntuitorului, transmisă nouă de Apostolii Săi și de tradiția creștină ortodoxă, și îi voi răspunde cu dragoste, cu inima deschisă pentru locurile acestea minunate, și pentru oamenii lor minunați”.

I.P.S. Sa s-a adresat apoi Domnului Președinte al Departamentului Cultelor spunînd:

„Îngăduiți-mi să vă mulțumesc cu respect și înaltă considerație, pentru cîntea ce-mi faceți de a fi astăzi prezent la Sibiu împreună cu noi toți, pentru încrederea pe care mi-o acordați în noua mea misiune, ca și pentru înmînarea cu două zile înainte, la Departamentul Cultelor, a Decretului de recunoaștere în funcție, semnat de Domnul Președinte al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu. Către Domnia Sa se îndreaptă acum gîndul meu, cu stimă și deosebit respect și cu asigurarea că în cuprinsul Arhiepiscopiei Sibiului și Mitropoliei Ardealului, precum pe toate plaiurile românești, lăcua dragostei de Patrie, a muncii și a promovării păcii, va fi pururea nestinsă”.

Aceleași mulțumiri a adresat I.P.S. Sa reprezentanților autorităților locale de stat, oaspeților și tuturor participanților la instalare.

*

După Sfînta Liturghie, la orele 14, a avut loc, în saloanele restaurantului „Împăratul Romanilor”, o masă oficială, oferită de Consiliul arhiepiscopesc al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române Sibiu, cu prilejul instalării Înalt Prea Sfințitului Dr. ANTONIE PLĂMĂDEALĂ.

În acest cadru, au fost rostite toasturi în sănătatea noului arhipăstor al Arhiepiscopiei Sibiului. P.S. Episcop VASILE COMAN al Oradiei, a exprimat speranțele pe care ierarhii, slujitorii și credincioșii de pe plaiurile transilvănene le pun în cel care a preluat cîrma Mitropoliei Ardealului. Toți aceștia vin în întâmpinarea noului arhipăstor cu dorurile lor și așteaptă ca el să le dăruiască inima.

Eminența Sa Episcopul Dr. JAKAB ANTAL al Episcopiei Romano-Catolice de Alba Iulia a vorbit de raporturile strînse ale Episcopiei pe care o conduce și Arhiepiscopia Ortodoxă Română Sibiu, raporturi care s-au amplificat în vremea I.P.S. Sale Dr. Nicolae Mladin și mai ales de cînd la Alba Iulia a fost reactivat scaunul de veche tradiție al Episcopiei Ortodoxe.

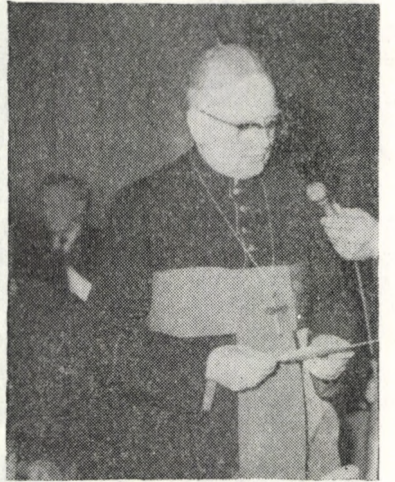
„Dorim și sperăm — a spus P.S. Sa — că aceste raporturi vor fi continuate și mai departe. Cu aceste speranțe și dorințe Vă urăm lungă și rodnică păstorire în acest scaun așa de important al Bisericii Ortodoxe Române, spre binele eparhiei, pentru propășirea țării noastre și a lumii întregi pe calea largă a păcii mondiale.”

P.C. DĂNILĂ LUCA, conducătorul Oficiului protopopesc Sibiu a vorbit în numele celorlalți protopopi din eparhie, asigurîndu-l pe I.P.S. Sa de supunere și conlucrare întru toate.

Eminența Sa D-l Episcop ALBERT KLEIN al Episcopiei Evanghelice C.A. din România a spus, între altele: „Aș putea să spun multe despre conviețuirea românilor și sașilor pe meleagurile ardeleni și despre relațiile bune de prietenie și de colaborare din trecut. Doresc însă, să îndrept privirea înainte și să exprim nădejdea certă, că aceste relații, care în ultimele decenii s-au intensificat an de an, se vor dezvolta și se vor îmbogăți... Însufleții de această nădejde, vă dorim Înalt Prea Sfințite, din inimă, binecuvîntarea lui Dumnezeu ca să puteți folosi bogatele daruri spirituale cu care v-a înzestrat El spre binele Bisericii ortodoxe și spre binele patriei.”

P.C. arhid. CONSTANTIN VOICU, rectorul Institutului Teologic Universitar din Sibiu a dat glas satisfacției pe care o au profesorii de a vedea la cîrma eparhiei un mare teolog și cărturar, cu experiență bogată în conducerea institutelor de învățămînt religios ale Bisericii noastre.

Eminența Sa D-l Episcop NAGY GYULA al Episcopiei Reformate din Cluj-Napoca a vorbit despre legăturile sale personale cu Arhiepiscopia Sibiului. „Am fost foarte aproape de trecutul apropiat al Mitropoliei Ardealului — a spus Eminența Sa — în calitate de preot și protopop la Sibiu, avînd o tangență nemijlocită cu evenimentele ei. Am cunoscut pe ar-

Em. Sa Episcopul Dr. Jakob Antal

hieriei iluștri, renumiți ai acestei Mitropolii, mitropoliții Nicolae Bălan, Iustin Moisescu, Prea Fericitul Patriarh de azi, Nicolae Colan, Nicolae Mladin. Am avut prilejul de a-i întîlni deseori, de a le cunoaște personalitatea, înțelepciunea arhierescă și valorile excepționale, dragostea lor frățescă. Prilejuri deosebite pentru aceste întîlniri au fost întrunirile ecumenice interconfesionale. În cadrul unor asemenea întîlniri am avut bucuria de a-l cunoaște și pe Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Antonie, personalitatea și valorile sale deosebite.

a) L-am cunoscut ca pe un teolog care, nu numai în țară,

Em. Sa Episcopul Albert Klein

dar și la nivel internațional-interconfesional este recunoscut ca știutorul, specialistul științelor teologice.

b) Am cunoscut credincioșia sa excepțională, vigilența și sensibilitatea sa, cu care este purtător al credinței sfinte ortodoxe bazată pe Cuvîntul lui Dumnezeu și învățăturile părinților.

c) Am cunoscut și acea calitate a personalității sale că, fidelitatea credinței sale se manifestă întotdeauna în prețuirea tuturor acelor valori care ne unesc în unicul trup al lui Hristos.

d) Și am cunoscut spiritul ajutorător al dragostei sale frățești atunci cînd, la ședințele unui comitet al Consiliului Ecumenic al

(Continuare în pag. a 5-a)

Em. Sa Episcopul Nagy Gyula

Instalarea J. P. S. Sale Dr. Antonie Plămădeală

Taina vindecării bolnavilor

(Continuare din pag. a 4-a)

Bisericilor, unde a participat ca membru ales, a susținut cu mare răspundere o problemă importantă și urgentă a Bisericii noastre reformate."

P. C. pr. TRAIAN BELAȘCU, fost vicar al Arhiepiscopiei ortodoxe române Sibiu, a exprimat speranța în continua prosperare a eparhiei prin venirea în fruntea ei a unui ierarh tânăr, energetic și bine pregătit.

Eminența Sa D-l Episcop SZEDRESSY PAUL al Bisericii Evanghelice S. P. din Republica Socialistă România, și-a exprimat bucuria de a putea saluta în persoana unui vechi cunoscut și prieten și pe mitropolitul acestor meleaguri unde sînt răspîndiți și credincioși ai Bisericii Evanghelice S. P., ei fiind grupați în 22 de parohii. „Credincioșii din aceste parohii — a spus Eminența Sa — sînt de naționalitate maghiară... Situații în mediul urban sau rural, ei nu sînt izolați, ci trăiesc și lucrează împreună în bunăînțelegere, cu ceilalți locuitori, români sau sași. Astfel s-a adevărit că practicarea unui ecumenism local nu este doar un vis ci este o realitate pe care dorim să o menținem, și s-o trăim deplin. Sînt incredincioși că veți susține și în viitor, în înalta funcție de arhiepiscop și mitropolit al Ardealului acest ideal, care reflectă însăși razele strălucitoare ale Evangheliei Mîntuitorului nostru, iar modesta noastră eparhie, precum și eu personal, voi străluci să păstrăm ceea ce am cucerit în ultimele decenii pentru realizarea acestui scop."

P. C. pr. prof. dr. DUMITRU RADU, prorectorul Institutului Teologic Universitar din București a vorbit în numele profesorilor, studenților și tuturor ostenitorilor acelui institut, pe care înalt Prea Sfinția Sa l-a condus cu înțelepciune în calitate de rector timp de doi ani.

Din partea Asociației „România” a luat parte la instalarea I. P. S. Sale dr. Antonie Plămădeală și a rostit un cuvînt de omagiu redactorul șef al revistei „Tribuna României” D-l PETRE GHELMESCU.

Descriind cu patos plaiurile încărcate de istorie ale Transilvaniei, vorbitorul s-a adresat înaltului ierarh spunînd: „Iată I. P. S. Voastră, sfințenia locurilor în care, ca un vrednic slujitor al culturii și spiritualității românești, popoșii. Povara este grea, fiindcă este povară de lumină adevărată. Fruntea Voastră luminată însă, bunătața gîndurilor și tăria faptelor o pot duce cu cinste și credință mai departe.

D-l RADU THEODORU — scriitor, după ce a făcut o largă incursiune în trecutul istoric și cultural al Transilvaniei, s-a adresat I. P. S. Sale cu aceste cuvinte: „În această zi de chemare la marele sobor al istoriei bisericesti și spirituale, care încununază deopotrivă omul, ierarhul și cărturarul, îngăduit să-mi fie a vă ura un păstorit demn de timpul nostru și de persoana I. P. S. Voastre, în lungă și bogată viața spirituală, care să vă treacă dincolo de neuitare în cugetul fără de moarte al memoriei acestor păminturi."

P. C. pr. TEOFIL DUMITRESCU, vicar al Episcopiei Buzăului a adus la Sibiu, drept primos de recunoștință I. P. S. Sale Antonie Plămădeală, bunele sentimente pe care toți slujitorii și credincioșii eparhiei păstorite pînă de curînd de I. P. S. Sa le au față de cel care a încărcat cu un înalt prestigiu scaunul Episcopiei de Buzău.

P. S. episcop-vicar dr. TIMOTEI LUGOJANUL a adresat felicitări noului titular al Mitropoliei Ardealului în numele înalt Prea Sfințitului Dr. Nicolae Corneanu al Banatului și al său personal. P. S. Sa a pus de asemenea în lumină legăturile frățești care există între cele două mitropolii surori și și-a exprimat speranța că aceste legături se vor aprofunda și în continuare.

D-l prof. IORGU IVAN, ca unul care a activat vreme îndelungată în Ardeal, onorînd catedra de Drept bisericesc, a vorbit despre terenul prielnic pentru rodnică păstorire pe care îl găsește I. P. S. Sa la Sibiu, teren pregătit de P. F.

Părinte Patriarh Iustin, care a trecut pe aici și de asemenea de I. P. S. Teoetist care a făcut dovada competenței sale, în răstimpul de un an și jumătate cît a păstorit la Sibiu ca locțiitor de mitropolit.

În numele Departamentului Cultelor și al reprezentanților autorităților locale de Stat a vorbit Domnul Președinte ION ROȘIANU.

Referindu-se la aportul cultelor la continua prosperare a Patriei noastre, Domnul Președinte Ion Roșianu a spus între altele: „Este o mare satisfacție pentru noi să constatăm că Biserica Ortodoxă Română, clericii ortodocși și clerul și credincioșii fiecărui cult, alături de fiecare cetățean al țării noastre, participă la făurirea unei României mai bogate, mai frumoase, mai puternice, la eforturile pentru pace, pentru dezarmare, pentru întărirea cooperării și încrederii între oameni și popoare."

Adresîndu-se apoi noului mitropolit al Ardealului, Domnia Sa a spus: „Alegerea în acest vechi și venerabil scaun mitropolitan este, într-adevăr, o mare cinste, dar este, așa cum mulți au spus-o aici, și o mare răspundere. Vă revine nobila misiune de a fi continuatorul unei întregi pleiade de ierarhi patrioți, care pe parcursul unei îndelungate perioade istorice au înțeles imperativele vremii, au înțeles legăturile obiective ale dezvoltării poporului și slujind cu abnegație Biserica și țara și-au adus o însemnată contribuție la păstrarea unității neamului."

În Transilvania de astăzi, români, maghiari, germani trăiesc și muncesc înfrății și însuflețiți de același patriotism fierbinte. Putem afirma, de asemenea, că niciodată clerul și credincioșii diferitelor culte n-au trăit într-o asemenea armonie și bună înțelegere, într-un asemenea respect reciproc și prețuire, în acordul unanim de a apăra împreună cu întregul popor tezaurul scump al unei vieți și Patrii comune, indiferent de naționalitate sau apartenență religioasă.

Sîntem convingși, înalt Prea Sfințite Antonie, că veți acționa cu răvnă și cu înțelepciune, în lumina acestor nobile idealuri, aducîndu-vă contribuția prețioasă pentru participarea largă a clerului și credincioșilor ortodocși la activitățile social-economice și, în spiritul ecumenismului practic local, la întărirea unității tuturor fiilor acestui străbun și minunat pămînt românesc care este Transilvania."

Profund mișcat sufletește de bunele gînduri și sentimente exprimate, I. P. S. Antonie Plămădeală a adresat tuturor vorbitorilor un cald cuvînt de mulțumire și recunoștință. În chip special, I. P. S. Sa a ținut să-și exprime grațitudinea față de Întîistătătorul Bisericii noastre, față de Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin, spunînd: „Vă asigur, Prea Fericite Părinte Patriarh, că Arhiepiscopia Sibiului va veghea la buna îndrumare a clerului, la păstrarea unității bisericesti, despre care așa de frumos, așa de limpede, așa de hotărît ați vorbit astăzi în biserică. Vom cultiva — fără îndoială, pe linia cea mai autentică, respectînd legile atotcunoscute ale ecumenismului — vom cultiva cele mai bune relații cu frații noștri de alte confesiuni. Vom veghea, atît cît depinde de noi, la buna conviețuire a naționalităților conlocuitoare. Vom veghea ca îndrumările V. S. Sinod și ale Prea Fericirii Voastre să fie respectate aici, în Arhiepiscopia Sibiului și Mitropolia Ardealului."

I. P. S. Mitropolit Antonie și-a îndreptat apoi cuvîntul său de mulțumire spre reprezentanții autorităților locale de Stat și în egală măsură spre Conducerea Departamentului Cultelor. Adresîndu-se D-lui Președinte Ion Roșianu, I. P. S. Sa a spus: „Vă asigur, Domnule Președinte, că eu, clerul și credincioșii din Arhiepiscopia Sibiului și Mitropolia Ardealului, vom acorda egală importanță misiunii noastre bisericesti și celei închinată Patriei. Noi știm toți că nu existăm în abstract. Ne bucurăm și ne folo-

sim de tot ceea ce face societatea pentru noi. Cum am putea să trăim izolați? Cum am putea să ne dezinteresăm de ceea ce se petrece în jurul nostru, de Patria în care trăim, de idealurile ei?"

În final a vorbit Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin, care a mulțumit tuturor participanților la festivitatea instalării noului Mitropolit al Ardealului, festivitate apreciată de Prea Fericirea Sa ca fiind un fapt nu numai cu caracter local, al Mitropoliei Ardealului, ci unul cu caracter mai general, al Patriarhiei Ortodoxe Române.

„Mulțumesc celor care au luat cuvîntul — a spus Prea Fericirea Sa. Mulțumesc în special oaspeților din țara cercurilor noastre de activitate bisericescă, care au venit să participe la această festivitate. Și pentru că orice așa spune este cunoscut sau ardelenilor, sau celor care vin din alte părți, eu aș vrea să închei, mulțumindu-i Domnului Președinte Roșianu pentru participarea sa la această masă și pentru surpriza pe care ne-a făcut-o rostind astăzi o prea frumoasă cuvîntare, care se ia la întrecere cu cealaltă cuvîntare pe care a rostit-o alaltăieri la Departamentul Cultelor. Fîndcă, propriu-zis, festivitatea instalării înalt Prea Sfințitului Mitropolit Antonie a început alaltăieri, adică astăzi sîntem numai în continuare. Mulțumim pentru îndrumările clare pe care le-a dat activității noastre bisericesti, îndeosebi în legătură cu ecumenismul nostru, pe care îl practicăm atît în interiorul țării, precum și în afară. Ecumenismul propriu-zis nu este o contopire de credințe și de doctrine. Ecumenismul înseamnă în primul rînd păstrarea identității fiecărui cult, iar lucrarea ecumenică nu este decît colaborarea tuturor cultelor la soluționarea problemelor care interesează întreaga omenire. Ei bine, în această privință noi avem o experiență bogată și înalt Prea Sfințitul Antonie va ști să imprime noi directive acestei activități în exterior, fiindcă dînsul rămîne în continuare să lucreze în cadrul relațiilor externe ale Cancelariei S. Sinod și sîntem siguri că va aduce contribuții cît mai multe în viitor."

Îngăduiți-mi să mulțumesc autorităților locale care au luat parte la această festivitate. Înalt Prea Sfințitul Antonie a știut, venînd aici, să se facă înconjurat de prietenii din altă parte și lucrul acesta este foarte îmbucurător. Ceea ce pare puțin curios este faptul că autoritatea locală, sibiene în general, care nu l-au cunoscut sau abia au auzit de dînsul, l-au primit cu brațele larg deschise. Dacă pentru prietenii este o notă de mare apreciere faptul că l-au însoțit pe înalt Prea Sfințitul Antonie aici, pentru autoritatea locală gestul acesta are cu totul un alt aspect. Autoritatea locală s-a gîndit nu la activitatea pe care a avut-o în trecut înalt Prea Sfințitul Antonie, ci la activitatea pe care va trebui s-o aibă de acum înainte.

De aceea, noi, avem convingerea că înalt Prea Sfințitul Antonie se va arăta vrednic urmaș al înaintașilor, înscriind și numele său în istoria mitropoliilor Ardealului, mari în activitatea și lucrarea lor. (Aplauze).

Dumnezeu să ne ajute ca ziua de astăzi să fie începutul unei noi ere în viața religioasă a Mitropoliei Ardealului. Noi îl înconjurăm cu toată dragostea (pe I. P. S. Antonie) și sigur că îi vom da tot sprijinul pentru ca lucrarea aceasta bisericescă să fie la înălțimea așteptărilor zilelor noastre.

Îngăduiți-mi ca în numele Dumneavoastră al tuturor să ne îndreptăm gîndul către Președintele nostru și către înalta Conducere de Stat în general, care veghează la bunul mers al trebuirilor din țara noastră.

La mulți ani și Dumnezeu să ne ajute!"

Într-un astfel de cadru, dătător de speranțe, a început arhiepăstoria I. P. S. Sale Dr. Antonie Plămădeală la Sibiu.

Pr. prof. D. Abrudan

Taina Sffintului Maslu este ultima din șirul Sffintelor Taine, dar nu cea mai puțin însemnată; dimpotrivă, dacă lucrarea celorlalte Taine vizează în primul rînd sufletul și, prin el — desigur, și trupul credinciosului, Taina Sffintului Maslu este cu deosebire Taina rînduită de Mîntuitorul nostru Iisus Hristos pentru însănătoșirea trupului, dovadă — și aceasta, de cîtă prețuire se bucură și trupul omenesc înaintea lui Dumnezeu, Care, prin Fiul Său, a luat trup omenesc. Este o Taină sffintă și nu un simplu simbol, pentru că în ea se cere „sălășluirea Duhului Sffint” în cel bolnav atît pentru iertarea păcatelor cît și pentru vindecarea trupului.

„În primele opt veacuri ungera bolnavilor cu untdelemn sffîntit a fost considerată ca un rit de vindecare pentru tot felul de boale și numai printr-o deviere — constată un autor apusean — care începe în secolul al XIX-lea, s-a făcut din el o Taină a morții și se întîrzie administrarea lui din ce în ce mai mult, celor în agonie, în comă, căzuți în inconștiență. Dar tendința de a „extremiza” această Sffintă Taină a fost răsturnată. Azi i se dă din ce în ce mai mult valoarea de rugăciune pentru vindecare; nimic altceva decît o reîntoarcere la izvoare și la o experiență niciodată complet stearsă."

Mărturia clară și neîndoieică a existenței Tainei Sffintului Maslu în Biserica veacului apostolic rămîne aceea a Sffintului Iacov. El nu ar fi putut rîndui o lucrare de însemnată și proporția celei amintite fără a fi avut temeii în cuvîntul și în practica Mîntuitorului. El n-ar fi putut inaugura o inovație rădăcită sau o practică nefolositoare. Se știe că începutul propovăduirii sale l-a făcut Iisus străbătînd „toată Galileea, învățînd în sinagogile lor... și tămăduind toată boala și toată neputința în popor” (Matei IV, 23).

Biserica a rînduit să se citească cuvintele Sffintului Iacov în rînduiala Sffintului Maslu tocmai ca un temei al instituirii ei de către Iisus prin Sffinții Apostoli. Ele cuprind o întreită recomandare: „Este vreunul dintre voi în suferință? (suferința poate fie atît trupească cît și sufletească) Să se roage! Este cineva cu inimă bună? Să cînte psalmi! (cîntarea psalmilor este de fapt tot o rugăciune) Este cineva bolnav între voi? (sînt vizate desigur atît bolile trupești cît și cele sufletești) Să chema preoții Bisericii și să se roage pentru el, unguindu-l cu untdelemn, în numele Domnului. Și rugăciunea credinței va mîntui (= va vindeca) pe cel bolnav și Domnul îl va ridica, și de va fi făcut păcate se vor ierta lui (Iacov V, 13—15) Este vorba deci de o lucrare pe care cei rînduși a fi „slujitori ai lui Hristos și iconomi ai tainelor lui Dumnezeu” (I Cor. IV, 1) sînt chemați să o împlinescă în numele Domnului întrebînd untdelemn sffîntit prin rugăciune cu scopul îndoiti a da iertare și vindecare trupului și sufletului celui bolnav. De observat că Apostolul așază vindecarea trupului alături de iertarea păcatelor. De fapt în ființa umană nu se poate despărți trupul de suflet.

Vindecarea ocupă un loc însemnat în mesajul și practica Evangheliei. Iisus, observând un tîlcuitor, a refuzat să arate iudeilor un „semn din cer” (Matei XII, 39; XVI, 1) prin care să-și legitimizeze trimiterea în fața lor, dar n-a refuzat nici una din cererile de vindecare de boale care i-au fost adresate (Matei IV, 23; VIII, 16; Luca IX, 11 etc.). Sffintul Evanghelist Matei ține să sublinieze că în Iisus s-a împlinit proorocia lui Isaia (53, 4): „Acesta neputințele noastre a luat și bolile noastre le-a purtat” (Matei VIII, 17), iar după sffinta Sa înviere, în misiunea dată Sffinților Apostoli, a inclus și pe aceea a vindecării bolnavilor (Marcu XVI, 17—18). Faptele Apostolilor relatează numeroase vindecări de tot felul de boli făcute de Sffinții Apostoli „în numele lui Iisus” (F. Ap. V, 12 și 15), uneori prin simpla atingere a bolnavilor de hainele lor, sau de umbra lor. Toți Sffinții Apostoli țin să menționeze întotdeauna că Iisus este cel ce-i vindecă și nu ei.

Două obiecții se fac de obicei în legătură cu această Sffintă Taină. Mai întii, că nu toți bolnavii asupra cărora se slujește sffintul Maslu se vindecă. Trebuie să știm însă că Maslul nu este un miracol, un fapt extraordinar menit să desființeze moartea. Observăm că nici pe vremea Mîntuitorului nu toți cîți se aflau în jurul Lui se vindecă; aceasta din pricina „necredinței” lor de care „și Iisus se mira” (Marcu 6, 6). Elocvent este cazul femeii cu scurgerea de sînge (Matei 9, 20). În mulțimea care se înghesuia în jurul lui Iisus vor fi fost și alți bolnavi, dar numai această femeie s-a vindecat pentru credința ei, pe care o și laudă Iisus și o dă drept pildă (Matei 9, 20), ca și pe aceea a canaanencii (Matei 15, 28), a suțășului (Matei 8, 10 și 13) și altele multe.

În al doilea rînd, trebuie să știm că nu vindecarea trupului e lucrul principal ci a sufletului, prin iertarea păcatelor, aceasta fiind începutul iar cealaltă urmarea, care poate lipsi dacă Dumnezeu așa voințe, căci noi sîntem ai Lui „și dacă murim și dacă trăim”. În mîinile Lui se află soarta vieții noastre.

A doua obiecție vizează oportunitatea slujirii Tainei Sffintului Maslu atunci cînd pentru vindecarea bolilor sînt spitale, medici și medicamente pe care știința modernă le perfecționează în fiecare zi și cînd, de fapt, unele boli sînt complet eradicate. Și aici observăm că slujirea Sffintului Maslu nu vine să înlocuiască tratamentul medical; dimpotrivă, fiecare duhovnic va sfătuși pe bolnav să apeleze la știința și ajutorul medicului. Dar nici știința medicală, astăzi, nu se mărginește la tratarea bolii numai cu mijloace farmaceutice. Tot mai mult își face loc în terapeutică medicală modernă apelul la puterile sufletești ale bolnavului, chemate să facă mai eficace tratamentul medicamentos. Se spune cu tărie azi: „Boala nu înseamnă numai îmbolnăvire tisulară și organică... nu există tulburări somatice fără repercusiuni emoționale evidente sau ascunse. Ființa umană formează un sistem unitar în care aspectele organice și psihice se întrepîrînd; de aceea omul trebuie să beneficieze de un diagnostic integral... de o medicină a persoanei. Vindecarea, în sensul deplin al cuvîntului, nu poate surveni decît dacă, odată cu vindecarea organică, traumatismul psihic a fost redus la minimum fie printr-un act de prevenire, fie printr-unul de tratament”. Se recomandă renunțarea la „tehnicizarea din ce în ce mai accentuată a mijloacelor de investigație” care — se spune „minimalizează dezideratul etico-moral al medicinii”.

În lumina acestor considerații lucrarea pastorală, îndeosebi pastorația bolnavilor, găsește teren bogat de activitate. Slujirea Sffintului Maslu, cu neasemuit de frumoasele cîntări, lecturi biblice și rugăciuni, este de natură să întărească „tonusul” psihic, să „aprindă” harul din suflete, să le întărească pentru a suferi și birui boala. Se pare că în acest domeniu sînt încă lipsiri însemnate în lucrarea pastorală, care au dat prilej unor credincioși de a se arunca în brațele pseudo-taumaturgilor, a falșilor „purători de har vindecător” de care se găsesc și pe la noi, dar abundă în lumea apuseană, cu urmări dezastruoase pentru sufletele ca și pentru trupurile credincioșilor. Credincioșii noștri trebuie să știe că la noi, slujitorii, se află rugăciunea și la Dumnezeu puterea vindecării pe care o acordă atunci cînd binevoiește. În tot cazul credinciosul se împărtășește de harul iertării păcatelor, după cuvîntul Sffintului Apostol Iacov, ceea ce este mai mult chiar decît vindecarea trupească. Nici o vindecare, dacă are loc, nu se face pentru „vrednicia” sau pentru „meritul personal” al cuiva ci pentru credința bolnavului și, mai ales, pentru mila cea mare și iubirea de oameni cea negrăită a Celui pe care-L agrăim în rugăciunile noastre ca „Doctorul sufletelor și al trupurilor”.

Prot. Dr. Gheorghe Lițiu

Iisus Hristos, chipul adevăratului păstor de suflete

„Eu sint păstorul cel bun; păstorul cel bun își pune sufletul pentru oi... Pentru aceasta mă iubește Tatăl că imi pun sufletul pentru oi” (Ioan 10, 1—18).

Vorbind în acest chip despre păstorul oilor, cuvintele Mîntuitorului Hristos apar ca o imagine pioasă. El îl prezintă pe păstor cu adevăratele sale calități, ca pe unul care-și cunoaște oile sale, trăiește în preajma lor, le știe nevoile, suferă neajunsurile legate de îngrijirea lor, etc.

Ne-am pus vreedată întrebarea, ce înseamnă un păstor de oi adevărat? Știm cum își începe el o zi de trudă pentru grija oilor?

Răspunzînd, trebuie să știm că păstorul adevărat se scoală dis de dimineață, dacă se poate spune astfel, cunoscînd că un păstor bun stă de veghe și noaptea pentru paza oilor, cum au stat păstorii din preajma Betleemului. El se îndreaptă spre ocolul oilor, unde oile se adăpostesc în timpul nopții, modul de ocrotire al oilor fiind asemănător și în Țara sfințită, de unde Mîntuitorul și-a luat imaginea din textul de mai sus. Deschide strunga oilor, cheamă oile care se strîng în jurul lui, pentru că îi cunosc glasul. Merg apoi după el la pășune, pentru că îl cunosc ca pe adevăratul lor păstor.

Într-un chip asemănător Dumnezeu a chemat o oaie a turmei sale cuvîntătoare, spunîndu-i: „Ieși din pămîntul tău, din neamul tău și din casa tatălui tău”. Chemarea făcută de Dumnezeu lui Avraam reprezintă chemarea unei turme, simbolizînd totodată chemarea ulterioară, mai largă, a tuturor oilor împrăștiate pretutindeni, chemarea cea mare a Mîntuitorului Iisus Hristos, a

dresată prin cuvinte ca acestea: „Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați”, sau: „Cel care imi urmează mie va moșteni împărăția cerurilor”.

În acest înțeles de chemare a oilor trimite Mîntuitorul pe Apostoli pînă la marginea pămîntului, să învețe și să facă ucenici în toată lumea. În felul acesta oile duhovnicești din cele patru laturi ale Pămîntului s-au adunat la această chemare în jurul Mîntuitorului.

Cît de semnificativă este purtarea de grijă a Mîntuitorului față de oile cele cuvîntătoare, cînd ne gândim la situația la care se referă profetul Ezechil cînd spune: „Ele (oile), neavînd păstor, s-au risipit și, risipindu-se, au ajuns mîncarea tuturor fiarelor cîmpului. De aceea rătăcesc oile mele — spune Domnul — prin toți munții și pe tot dealul înalt; împrăștiatu-s-au oile mele peste toată fața pămîntului și nimeni nu îngrijește de ele și nimeni nu le caută” (Ezechil 34, 5—7).

Să revenim la păstor. Iată acum turma, la chemarea păstorului, adunată în jurul său. Este suficient atît? Nu! Se cade ca ele să ajungă la pășune, spre care păstorul conduce întreaga turmă.

În acest fel se prezintă și păstorii din paginile Sf. Evanghelii, cînd păstorul tinăr sau vîrstnic își conduce turma în sunetul fluierului, cum altădată a făcut-o fără îndoială tinărul David, care a fost chemat de la turma sa și care la rîndul lui spunea: „Domnul mă paște... El este Păstorul meu, la loc cu pășune m-a povățuit” (Ps. 22).

În felul acesta a condus Dumnezeu pe poporul Său, după ieșirea lui din Egipt, prin pustia

Sinaiului spre țara făgăduită de El.

Creștinii, oile duhovnicești ale Celui Prea Înalt, sint conduși prin credință, prin purtarea Lui de grijă, către adevărata țară a făgăduinței lui Dumnezeu, care este împărăția Sa și care începe încă de aici și spre care El îi călăuzește și îi cheamă continuu. Iisus Hristos, Păstorul cel mare al oilor, pe această cale ne conduce, cum El însuși glăsuiește: „Cel ce imi urmează mie nu va umbra în întuneric ci va avea lumina vieții” (Ioan 8, 12).

„Eu sint calea” — ne spune Iisus — Domnul, deci El ne este călăuză care ne conduce pe calea cea bună, ca păstorul cel bun care stringe și călăuzește oile sale.

Ne mai întrebăm: Rolul său, al păstorului, se termină odată ce a condus turma spre pășune? Nu! Turma are nevoie să fie mereu călăuzită și să fie păzită. Acesta este de fapt rolul păstorului, adică de protector și păzitor al turmei. Acest aspect se desprinde din asemănarea cu păstorul cel bun, adusă în atenția noastră de Mîntuitorul. Păstorul cel bun se deosebește fundamental de năimit, căci „năimitul care nu este păstor, ale cărui oi nu sint ale sale, vede lupul venind lasă oile și fuge”, pentru că este plătit și nu are grijă de oi. Din acest motiv nu-și pune viața în pericol. Păstorul cel adevărat însă își cunoaște oile și ele îl cunosc pe el și-și pune viața pentru ele. Pentru această calitate Iisus Hristos-Domnul nostru ne vorbește cu atîta căldură despre acest păstor bun în Evanghelia Sa.

După cum am văzut, în decursul istoriei Dumnezeu a călăuzit cu neînmuritură dragoste poporul Său. Odată cu chemarea lui Avraam din Mesopotamia spre Țara făgăduinței sint chemate toate popoarele spre a îndeplini planul Său dumnezeiesc, chemare adresată cu toată dragostea Sa de Părinte. Poporul Său a fost călăuzit și păzit de El însuși în lunga călătorie în lume, ferindu-l de falsele credințe și de apucăturile necuvîncioase care le puteau primejdi viața lor spirituală.

Protecția Sa n-a fost numai o pază, ci o continuare și salvatoare purtare de grijă. Așa și păstorul nu este numai un păzitor, ci are îndatorirea de a salva turma de la orice primejdie.

Deci păstorul cel bun își pune sufletul pentru oi. Aceasta este însușirea de căpetenie a unui adevărat păstor de suflete, care adună, conduce și poartă de grijă de oi pe calea mîntuirii. Acest lucru se face și astăzi ca și ieri. Această purtare de grijă a păstorului nu este pentru moment, ci pentru tot timpul.

Biserica întemeiată de Iisus Hristos nu încetează de a aduna oile cele duhovnicești, pentru că cuvîntul Său este mereu prezent în lucrarea păstorului de a conduce și păzi oile cele cuvîntătoare ale Părintelui Ceresc.

În aceasta se înțelege ceea ce trebuie să fie un păstor după exemplul Mîntuitorului care spune despre Sine: „Eu sint păstorul cel bun; cunosc oile mele și ele mă cunosc pe mine”.

† LUCIAN FĂGĂRĂȘANUL
Episcop-vicar

Palia de la Orăștie

400 de ani de la apariție (1582—1982)

Palia de la Orăștie este cea dintii traducere — parțială — la Vechiul Testament în românește. Titlatura ei spune că-i vorba de Vechiul Testament, adică de Palia cum îi zic grecii Vechiului Testament și de la care au împrumutat titlatura și ostenitori din Orăștie. Ea cuprinde primele două cărți ale Sfintei Scripturi: Facerea și Ieșirea sau Bitia și Ishodul cum i-au zis în graiul slavon.

Palia este o carte rară. După cum informează Viorica Pamfil — care a publicat Palia în ediția Academiei, în anul 1965 — se cunosc numai cinci exemplare. Exemplarul pe care l-am utilizat subsemnatul este cel din Biblioteca Batyany din Alba Iulia, nr. XLV, 10. Exemplarul este legat în scoarțe de lemn, îmbrăcate în

piele. Are formatul 18/28. Pe copertă este reprezentată, în relief, răstignirea, De-a dreapta crucii stă Maica Domnului purtînd inscripția Miter Theon, de-a stînga crucii se află Apostolul Ioan.

Am consultat și exemplarul din Budapesta — indirect, prin bunăvoința profesoarei Dr. Leontina Onea Mannheim. Exemplarul se păstrează în Magyar Nemzeti Muzeum (Muzeul Național Maghiar), secția cărți vechi.

În ce privește grafica, literele sint cele chirilice, cele în uz în epoca aceea. Exemplarele sint înveșmîntate într-o haină demnă de valoarea scrierii. Tiparul e frumos și curat, literele sint mari.

Pr. prof. Nicolae Neaga

(Continuare în pag. a 7-a)

„Să nu vă sfădiți pe cale!”

Prin multe peripecii a trecut Iosif vîndut de frații săi, pînă ce a ajuns „stăpîn peste tot pămîntul Egiptului”, dar și frații lui încă au trecut prin multe „spai-me” pînă ce Iosif li s-a descoperit și i-a iertat. În acele clipe au trăit cu toții o bucurie plină de emoții. Lipsa din mijlocul lor doar părintele lor iubit. De aceea, Iosif după ce îi încarcă pe toți cu daruri, îi trimite să aducă și pe tatăl lor în Egipt. La plecarea Iosif le-a poruncit zicînd: „Să nu vă sfădiți pe cale!” (Fac. 45, 24).

Iosif care își cunoștea acum așa de bine frații, le-a dat cel mai bun sfat. În adevăr, oricît de mulțumiți și de fericiți se simțeau acum cu toții, fiindcă „toate-s bune cînd sîrșesc cu bine”, după cum spune un proverb, totuși ei trebuiau să se ferească de orice le putea strica pacea dintre ei. O ceartă între ei se putea naște foarte ușor pe drum. Era de ajuns ca unul să reproșeze altuia vina față de Iosif sau altul să revendice meritul că s-a ajuns la această situație. Oare Ruben, care a zis: „Să nu-i ridicăm viața!... Aruncați-l în puțul acela... Iar aceasta o zicea el cu gîndul de a-l scăpa din mîinile lor și a-l trimite acasă la tatăl său” (Fac. 37, 21—22), nu avea tot dreptul să se laude că el a vrut să-l salveze pe Iosif? Dar și Iuda putea să se mîndrească cu propunerea ce a făcut-o ca Iosif în loc să fie ucis, mai bine să fie vîndut Ismaeliților, care apoi l-au adus în Egipt (Fac. 37, 26—28).

Era de ajuns lauda unuia sau mîndria altuia și toată pacea se năruia fiindcă: „Mînia nu dă prilej decît la ceartă” (Pilde 13, 10).

De aceea încă o dată putem spune că bun sfat le-a dat Iosif fraților săi de a nu se sfădi pe cale, căci sfada aduce după sine bătaia și chiar moartea. Sf. Scriptură spune că „doi feciori s-au sfădit în țarină; și neavînd cine-i despărți, a lovit unul din ei pe celălalt și l-a omorît” (II Reg. 14, 6).

Sfada sau cearta e un rău, un păcat; ea nu-i bună niciodată, nici pe cale și nici acasă. Pe bună dreptate spune înțeleptul Solomon că: „Cine iubește certurile iubește păcatul” (Pil. 17, 19). Sf. Ap. Pavel pune sfada între faptele trupului (Gal. 5, 20) și sfătuiește pe creștinii din Corint să se ferească de „certuri” (II Cor. 12, 20). La fel sfătuiește Sf. Apostol și pe Timotei (I Tim. 6, 5) și pe Tit (3, 9) „căci sint nefolositoare și deșarte” și adînc păgubitoare pentru toți.

Dar nu numai frații lui Iosif n-au trebuit să se sfădească pe cale, ci și noi creștinii care încă ne găsim pe „calea vieții”. Sf. Scriptură aseamănă viața omului cu o călătorie iar pe om cu un călător. „Căci călători sintem noi înaintea Ta și pribeigi, ca toți părinții noștri...” (I Par. 29, 15) spunea David și la fel spune și Sf. Ap. Pavel (Evr. 13, 14).

Fiindcă și noi ne aflăm pe „calea vieții” să ne ferim de sfadă

căci e o nefericire atît pentru familie, cît și pentru societate; ea e păgubitoare și primejdioasă și pentru state.

E destul de trist să constatăm că unele dintre familiile tinere se formează în grabă și se destramă la repezeală.

Se înțelege că în aceste familii a intrat „sfada”, care a alunecat din sinul lor orice mulțumire și fericire, cum spune și Solomon: „Mai bună este o bucată de piine uscată în pace, decît o casă plină cu carne de jertfă, dar cu vrajbă” (Pil. 17, 1). Pentru a nu se desface și destrăma familia prin divorțul soților, singurul remediu este ca amîndoi soții să se pătrundă de dumnezeiasca putere a iubirii creștine, care după Ap. Pavel „îndelung rabdă; dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmuieste, nu se laudă, nu se trufește. Dragostea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de minie, nu gîndește răul. Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă” (I Cor. 13, 4—7).

Sfada nu-i bună nici în viața socială. Oamenii nu trebuie să-și amărăscă viața pentru lucruri mărunte și chiar cînd apar motive de ceartă trebuie ca ele să fie eliminate prin înțelegeri, căci îndată ce e înlăturat motivul cearta se stinge de la sine sau cum spune așa de frumos Solomon: „Cînd nu mai sint lemne-se stinge focul, și dacă nu mai este nici un defăimător se potolește cearta” (Pil. 26, 20). Să luăm pildă în privința aceasta de la Avram, care a zis către nepotul său Lot: „Să nu fie sfadă între mine și tine, între păstorii mei și păstorii tăi, căci sintem rude. Iată, nu e oare tot pămîntul înaintea ta? Desparte-te dar de mine! Și de vei apuca tu la stînga, eu voi apuca la dreapta; iar de vei apuca tu la dreapta, eu voi apuca la stînga” (Fac. 13, 8—9). De aceea și Mîntuitorul ne îndeamnă zicînd: „Împacă-te cu prișul tău degrabă, pînă ești cu el pe cale...” (Matei 5, 25).

Același lucru e și cu statele. Pricina de război, „casus belli” cum spun diplomații, se poate naște din orice și foarte ușor. N-a fost războiul Troiei pentru frumoasa Elena? Iată de ce Carta Națiunilor Unite cere în art. 33 ca „Părțile, în orice diferend... vor trebui să caute să-l rezolve, înainte de toate, prin tratative... prin orice mijloace pașnice”. Aceasta e politica înțeleaptă de pace pe care o urmează Țara noastră.

Cu dreptate a spus Fer. Augustin că: „Mai glorios e să ucideți războiul prin cuvînt, nu să omorîți oamenii cu sabia; să cîștigați pacea prin pace, nu prin război”.

Să urmăm și noi cu toată convingerea sfatul sau mai bine zis porunca lui Iosif: Să nu ne sfădim pe cale!

Prot. A. Radu

F Î N T Î N A

„...că toți aceștia dintr-o fîntînă au izvorit și cură.”

Stolnicul Constantin Cantacuzino

Se strecoară la Cotmeana un izvor ce dă spre culmi,
Fîr de-argint al unei stele, prins în umbrele de ulmi.
De la Basarab stejarii stau de veghe la izvor
Scruțînd zarea, ocrotindu-l, înfășat în frunza lor.
L-au spălat cu ploii și lacrimi și l-au sărutat înții,
Osemintele uitate i le-au pus sub căpătii.
I-au fîșut în zvon de rariști scutece cu fîr de rouă
Și cu doina în trezie l-au purtat spre țară nouă.
Coborînd mereu la astîfînit pămîntii în țarină
Apa o adun în palme și-au făcut din ea fîntînă.
Cerul coborît pe cruce, în Troiță curcubeu,
Chipul său și-l oglindește în adîncul ei mereu,
Ca să vină ciutele și cerbii nînși de lună,
Instelați să-i soarbă apa cu luceferii-mpreună,
De pe stîrvuri corbii croncănind și din pădure lupi,

Din cîmpie pitpalacii și albinele din stupi.
Fetele în zori grăbite o ridică în urcioare,
Să le fie dar de nuntă și noroc la ursitoare.
La amiază, cînd tradiții împreună cu Hristos
Se opresc din cale, poposind la umbră, jos,
El pe Cruce, sîngerat în inimă ca turturica,
Apa-i stă întinsă ca mahrama Sfintei Veronica.
Mamele o poartă-n vedre la copii pentru scaldat
Și de piine caldă, în covată pentru frămîntat.
Lîngă noi, fîntînă, ai rămas străbună alinare
Și în umbra Crucii sîntă binecuvîntare.
Murmurul îți este rugăciune și viață,
Moartea să nu-ți vadă fața cu fiorul ei de ghiață.

Pr. Ioan Ionescu

Militanți pentru libertatea și unitatea poporului român

Vasile Goldiș (1862—1934)

Unul dintre militanții cei mai de seamă în lupta pentru libertatea și unitatea poporului român a fost Vasile Goldiș, personalitate multilaterală de om politic, istoric și filozof, publicist și pedagog, de reformator pe tărîmul social-economic, social-politic și cultural.

Acela pe care Octavian Goga îl va numi „părinte al patriei”, a văzut lumina zilei la 12 noiembrie 1862, în satul Mocirla, azi Lunca Teuz, județul Arad. Părinții săi, preotul Isaia și Floarea Goldiș (născută Cornea), amândoi din familii preoțești, s-au ocupat cu multă atenție și pasiune de creșterea și educarea fiului lor, intuind parcă rolul deosebit pe care acesta îl va juca în bătaia pentru înfăptuirea idealului național.

Ajunzând la vârsta de șapte ani, băiatul este dat la școala confesională românească din Cemei, unde se afla cu slujba tatăl său. Aici urmează prima clasă primară, „în căsuța acoperită cu paie, a școlii confesionale ortodoxe române”, avînd ca dascăl pe Nicolae Albu, un român inimos, care i-a însuflit dragostea pentru meleagurile natale și pentru poporul cărui îi aparținea. Clasa a doua primară o face tot în comuna Cemei, dar la școala romano-catolică, unde învață unghurește; clasa a treia — la școala germană din Panatul Nou (azi Horia), ceea ce îl face să pătrundă de timpuriu în tainele limbii lui Schiller și Goethe. În sfîrșit, clasa a patra primară o face la Arad, din nou la școala română. Tot la Arad urmează cursurile secundare la liceul maghiar, unde unchiul său, Iosif Goldiș, deținea catedra de limba română. Pentru a se întreține pe timpul anilor de studii, tînărul licean a fost nevoit să mediteze copiii unor familii cu stare materială bună.

În polida greutăților, se dovedește un elev eminent, cu aptitudini deosebite pentru istorie, literatură și filozofie, terminînd, în 1881, cele opt clase de liceu ca șef de promoție, și luîndu-și bachelatul cu distincția „eximio modo”.

După absolvirea liceului, în toamna anului 1881 se înscrie la Facultatea de litere și filozofie a universității din Budapesta. În 1882 își continuă studiile la facultatea similară a Universității din Viena, iar în 1884 se întoarce în capitala Ungariei, spre a le termina, în 1886. Deși confruntat cu mari dificultăți materiale, își poate, totuși, desăvîrși pregătirea intelectuală, datorită unei burse primite din partea Episcopiei ortodoxe române din Arad.

La încheierea studiilor universitare, obține diploma de profesor de istorie și limba latină. Tînărul intelectual, cu sănătatea șubrezită din cauza lipsurilor materiale, refuză postul oferit la un liceu din Budapesta, și se întoarce în Banat, unde preia catedra la preparandea din Caransebeș. Între timp, satisface stagiul militar, acordîndu-i-se gradul de sublocotenent în rezervă. După trei ani, se mută la Brașov, ocupînd postul de profesor de istorie și limba latină la gimnaziul ortodox român, pe care o va deține din 1889 pînă în 1901, adică timp de 12 ani. Aici i-a avut colegi pe Valeriu Braniște și Virgil Onițu, iar printre elevi, pe strălucii intelectuali de mai târziu Octavian Goga, Sextil Pușcariu, Onisifor Ghibu, Ioan Lupaș, Octavian Tăslăuanu, Iosif Popovici.

În orașul de la poalele Timpei, se preocupă atît de îmbunătățirea condițiilor de predare, cît și de baza materială a școlii la care funcționa. Procură numeroase hărți istorice și geografice, incît în 1891 gimnaziul brașovean deținea 49 hărți istorice și 124 geografice. De asemenea, pentru a înlătura un mare neajuns al învățămîntului românesc din Transilvania, Goldiș va desfășura, timp de peste un deceniu, cu o rară consecvență și competență,

și munca de autor de manuale școlare.

Pe lîngă activitatea pedagogică, Vasile Goldiș a fost prezent și pe tărîmul vast al muncii culturale. Activează în cadrul „Societății pentru crearea unui fond de teatru român”, elaborează numeroase studii și articole care vor vedea lumina tiparului în „Tribuna” din Sibiu, precum și în alte ziare și reviste, iar împreună cu Ioan Russu-Șirianu înființează, în 1889, la Orăștie, ziarul „Tribuna poporului”, mutat ulterior la Arad.

El poate fi considerat unul dintre înaintașii cei mai de seamă ai oratoriei politice românești, continuator al filonului ei democratic, ce pleacă de la pașoptiști. Mărturie stau numeroasele sale discursuri și cuvîntări remarcabile, a căror notă dominantă o constituie patriotismul fierbinte, sincer și profund.

Un loc de prestigiu în activitatea sa îl ocupă participarea la viața politică, închinată înfăptuirii idealului național. Încă din anii studiilor universitare, a activat în Societatea „Petru Maior” din Budapesta și „România Jună” din Viena. Momentul istoric al Memorandului a avut însă asupra sa o influență hotărîtoare. Curajul și demnitatea luptătorilor memorandiști, militanți pentru cauza națională, l-au oțelit și pe el, l-au îmbărbătat și i-au sporit energiile. În perioada procesului memorandist, desfășoară o intensă activitate politică. Astfel, împreună cu profesorii Voina și Valeriu Bologna îi mobilizează pe românii din Brașov și împrejurimi să-i conducă la gară pe fruntașii implicați în proces. De asemenea, cutreieră comunele românești din jurul Brașovului, îndemnînd populația să ia parte, în masă, la proces, și să-i convingă pe preoți ca în ziua pronunțării sentinței să vorbească din amvon celor rămași acasă, despre cauza națională apărată de combatanții judecați la Cluj.

Deși la 1 septembrie 1901 se pensionează la cerere, stabilindu-se la Arad, Vasile Goldiș va îndeplini unele funcții administrative sau pedagogice, ca aceea de secretar consistorial sau profesor și director al liceului de fete. Dar cea mai mare parte a timpului a folosit-o în domeniul luptei politice.

În calitatea sa de membru al Partidului Național Român din Transilvania, el a propus încă înainte de 1905, cînd s-a ținut Conferința națională a partidului, să se renunțe la tactica rezistenței pasive față de politica oficială a guvernelor de la Budapesta și Viena. Vasile Goldiș se pronunța pentru o tactică mai elastică, în raport de împrejurări.

Ales în 1906, la Radna, deputat în parlamentul de la Budapesta, Vasile Goldiș desfășoară, între anii 1906—1910, o activitate prestigioasă și rodnică. Alături de ceilalți deputați români și de alte naționalități, pledează pentru acordarea de drepturi politice largi, maselor populare. Folosînd argumente juridice și istorice, invocă dreptul la viața națională liberă al popoarelor asuprite din monarhia austro-ungară. În cele 22 de discursuri rostite în acei ani, militează pentru libertate națională, ia apărarea școlilor românești ostracizate de legea școlară din 1907 a lui Appony, combate legea electorală preconizată de contele Andrassy Gyula.

În perioada primului război mondial, deși conducerea P.N.R. recomandase o atitudine politică moderată, Vasile Goldiș continuă să combată politica oficială, care urmărea denaționalizarea românilor din Transilvania. Militant de prestigiu în lupta pentru libertatea și unitatea poporului român, el a luat parte la ședința Comitetului executiv al P.N.R., ținută în Oradea, la 12 octombrie 1918, unde s-a adoptat Declarația de autodeterminare a românilor

Prof. Petru I. Dan

(Continuare în pag. a 8-a)

Sf. Matei — vameșul apostol

Cei mai mulți dintre apostolii Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos au fost, înainte de „chemare”, oameni ai țarinei sau ai năvodului. Unii din ei — nu puțini — s-au „politehnizat” în așa măsură încît pescuitul și holdele îi interesau deopotrivă, mai presus de toate.

Unul singur exercita o profesiune mai urbanizată: aceea de vameș. Slujba aceasta, atunci, nu pretindea pregătire specială de funcționar vamal, ca azi. Oarecare știință de carte cerea, cumcum. Conștiința profesională? Cîtuși de puțin, dacă ținea cu orice preț să se căpătuiască. „Nu dați (măriți) pe fiicele voastre după mici negustori, nici după luntrași, nici după asinari (sau cămilari), nici după bărbieri și nici după vameși, căci acestea sînt indeletniciri de hoți”, — așa se spunea în popor și opinia aceasta a căpătat expresie în tradiția ebraică (Talmud-Mișna), incît era respectată ca orice învățătură vlăstărită din slova Legii mozaice.

De ce erau atît de rău famați vameșii? Deoarece săvîrșeau abuzuri în exercitarea ocupației lor, pretinzînd taxe vamale excesive. Pe cei ce le cădeau în mină, îi jupuiau fără cruțare, nesocotind cel mai elementar spirit de dreptate. Vameșii erau oameni care se grăbeau. Punctele vamale erau proprietatea stăpînitorului teritorial. Acestea le аренда prin licitație publică celor ce ofereau mai mult. De obicei, аренда se făcea pe un an de zile. Cel ce obținea beneficiile arendării trebuia să se facă luntre-punte ca să ciștige echivalentul arendei angajate, cheltuielile „de regie” și — neapărat — „bani albi pentru zile negre”, căci cine știe dacă reușea să obțină o nouă arendă după ce trecea anul.

Uriși și disprețuiți pentru rapacitatea lor, unii se îngreșeau de viața nedemnă pe care o duceau, rîvnind să se lepede de ea.

Intr-una din zile, Domnul a trecut prin preajma punctului de vamă din apropierea orașului galileian Capernaum, așezat acolo unde rîul Iordan se varsă în Lacul Ghenizaretului (=Marea Tiberiadei=Marea Galileei). La tarabă, era instalat un ins cunoscut în „zonă”: Levi, fiul lui Alfeu (Marcu 2, 14; Luca 5, 27). Se vedea cît de colo că își detesta antipatica ocupație. Ochiului expert al Domnului nu i-a scăpat un amănunt graitor: vameșul Levi n-avea vocație de... vameș.

L-a ajutat s-o trezească pe cea care i se potrivea, adresîndu-i chemarea ultrascurtă: „Urmează-mi!” (Marcu 2, 14). Și l-a urmat îndată, căci atunci cînd o astfel de chemare vine dintr-o sursă atît de irezistibilă, nu mai este loc pentru ezitare, decum pentru refuz.

De bucurie, noul apostol a dat un ospăț. Invitații: ucenicii lui Iisus și colegii de breaslă ai celui ușurat și... avansat. Ușurat de faimă rea și înzestrat cu chemare nouă. Evreii tratau pe vameși ca pe orice alți păcătoși. Între unii și ceilalți făceau doar această deosebire: În vreme ce toți vameșii erau păcătoși, nu toți

(a fost scrisă la anul 44), căci în ceea ce privește suma verselor, cuvintelor, cea mai voluminoasă carte a Noului Testament este Sf. Evanghelia de la Luca (numai 24 capitole, dar însumînd 1.151 versete, cu 19.414 cuvinte, față de Evanghelia de la Matei cu 1.071 versete, însumînd 18.299 cuvinte, — calculul fiind făcut pe textul original grecesc).

A scris-o în limba aramaică (=dialectul siro-haldaic, vorbit atunci în Țara Sfîntă). Curînd, cineva — Sf. Apostol Vartolomeu, alt apostol sau chiar autorul, care, ca vameș, trebuia să fi știut neapărat grecește și ceva latină — a tradus-o în limba lui Homer. Locul scrierii ei: Ierusalim; Data: anul 44, în împrejurările pe care le arată deslușii cartea Faptele Apostolilor, cap. 12. Prigoana stîrnită de cruntul Irod Agrippa I (mort în același an) împotriva tinerei Biserici creștine i-a determinat pe apostoli să se pună la adăpost de primejdie. Sf. Matei a lăsat ca Evanghelia pe care o alcătuisse, să-i continue misiunea, în lipsa sa.

Cuprinsul Evangheliei întia arată că, inițial, ea a fost concepută ca o scriere creștinească pentru uzul evreilor convertiți la Hristos, sau pe cale de-a se converti. Ținta urmărită prin slova ei îmbelsugată și deslușită era, în fond, aceea: ca Poporul „ales” să fie încredințat că Mesia cel așteptat a venit în Persoana lui Iisus din Nazaret, incît nu trebuiau să mai aștepte altul. Prin învățătura pe care o propovăduia (Evanghelia) și prin faptele pe care le săvîrșea într-o putere multă (minunile Sale) — așa cum arată programul de activitate mesianică indicat în 4, 23 — Învățătorul galileian s-a dovedit a fi „Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Fiul lui Dumnezeu intrupat pentru noi și pentru a noastră mîntuire”. Sfințele Sale Patimi au întărit această deducție: a murit — da! — dar a biruit moartea, înviînd și suindu-se la Cer.

După criza primejdioasă de la anul 44, care l-a transformat în fugar, a cutreierat — neobosit — Siria, Persia, Etiopia, Macedonia și alte tărîmuri care prezentau interes pentru răspîndirea Evangheliei.

Nu se cunosc nici data și nici felul morții sale. Se pare că și-a încheiat mucenicește viața în Tîr sau în Beritus, fiind una din victimele ilustre ale sîngeroasei persecuții neroniene de la anul 64. (Amănunte, la L. G. Munteanu: Viața Sfinților Apostoli Matei etc. Cluj 1945, cea mai completă lucrare în românește).

Biserica noastră îl face pomenirea anuală, cu cuvenita laudă, în ziua de 16 noiembrie.

Pr. prof. Dr. Grigorie Marcu

păcătoșii erau neapărat și vameși. (Adică, valoric, niciuna!).

Desigur, la cererea lui, Domnul i-a schimbat și numele: din Levi în Matei („cel dăruit cu nume nou, cu viață nouă, — de la verbul ebraic „natan”—a dăru). Neofitul prezenta garanții că și-a schimbat cu totul și viața, nu numai profesiunea. Cea de care l-a făcut părtaş Domnul — „rab” (în), învățător de Lege — se bucura în mediul biblic de cinstire optimă.

* Știa destulă carte. O dovedește lăsămîntul său scripturistic inspirat. Acesta constă dintr-o scriptură istorică: Evanghelia întia (28 capitole). Cronologic și după numărul capitolelor: întia

Palia de la Orăștie

(Continuare din pag. a 6-a)

Prima literă a fiecărui capitol este mare și înflorată. Autorii Paliei au dovedit dragoste nu numai față de cuprinsul cărții ci și față de frumusețea artistică. Pentru biserică și pentru cultura națională Palia de la Orăștie constituie o apariție de-o importanță multilaterală. Valoarea Paliei au dublă: Timotei Cipariu, Blaj 1858, Moses Gaster, Strasbourg 1900, Iosif Popovici, București, 1911, Ion Bălan, Blaj, 1914, Mario Rognes, Paris 1925, Ovid Densușianu, București 1927, N. Drăgan, Cluj 1937, Ștefan Metes, (Ist. Bis.) Sibiu 1933, N. Cartoian, București 1940, Ștefan Ciobanu, București 1947 și Viorela Pamfil, București 1957, 1964 și 1968, Palia este importantă pentru scopul moral religios pe care-l urmărește: „întrămătura besearicee sfîntă a românilor”. Prin ea ostenitorii dau „un mîrgăritar scump și visteriu nesfîrșit”, din care se poate cunoaște folosul faptelor bune: „Noi pentru dragostea lui Dumnezeu am ostenit, v-am scris vouă fraților români, să citiți...”

cioșii pot zădărnici uneltirile diavolului. Traducerea Paliei este științifică și ortodoxă. Ea nu se orientează după Pentateuhul lui Heltay din Cluj sau alte traduceri ale epocii care au: „aceea va zdrobi capul șarpelui”, adică o femeie a viitorului, ci după textul original ebraic care are hu=el, acela și după cel grecesc care are αὐτός —el acela, adică Hristos.

Caracterul ortodox al lucrării îl afirmă și Predoslovnia, unde se mărturisește credința în Sfînta Treime: Dumnezeu, Fiul și Duhul Sfînt. Această mărturisire era importantă cînd confesiunea unitarienilor era dominantă în Transilvania. Palia are și o valoare etnică. Ea este prima tipăritură care folosește cuvîntul român și nu valah sau rumän. Ea se adresează tuturor românilor cînd zice: „v-am scris vouă fraților români”. Palia lămurește chiar aspectul raportului dintre credincioși și înalta autoritate statală cînd zice: „rugați pe Dumnezeu pentru Măria Sa”. Palia a produs ecouri în literatura și limba română.

Cel puțin atîta spumă acum cînd se împlinesc 400 de ani de cînd, în 1582 s-a realizat această superbă tipăritură românească.

Pagini din istoria românilor americani (13)

Conștiința de faptul că urmau să se reîntorcă curând acasă, unii dintre emigranții români încep a se gândi și la unele posibilități de înființare a unor instituții culturale românești în Transilvania, în pofida tendințelor guvernului de la Budapesta de maghiarizare forțată prin școală și administrație a populației majoritare românești.

În aceste condiții, la Willard, O., din inițiativa săteanului Toma T. Pascu, originar din comuna Porcești (astăzi Turnu Roșu) din județul Sibiu, grupul de porcești din localitate — la care se mai adaugă și cei din Garrett, Ind. și Toledo, O. — inițiază o frumoasă acțiune de stringere de fonduri pentru ridicarea unui cămin cultural în comuna lor natală.

În virtutea rolului important ce-l avea culturalizarea maselor în păstrarea tradițiilor și spiritului național, după unirea Transilvaniei cu România, acești oameni simpli însă animați de o cauză nobilă, hotărâsc a ridica acest lăcaș de cultură, mediu prielnic pentru modelarea structurii sufletești a tineretului, adevărată școală purtătoare a tradițiilor străbune. Scopul clubului era de a oferi tinerilor din comună posibilitatea încheierii colectivității pe teme culturale. Unul din aspectele deosebite de important ale apariției acestui club îl constituie, desigur, continuitatea de idei peste transformările istorice de mare însemnătate survenite în istoria neamului. Dacă ideea înființării lui este anterioară procesului de desăvârșire a unității statale, a României de la 1 Decembrie 1918, procesul propriu-zis de formare a lui are loc de abia după această dată — respectiv în perioada anilor 1919—1922 — când nu se mai pune problema asupririi naționale a românilor ci, dimpotrivă, se creaseră condiții optime afirmării libere și independente a conștiinței de neam. Însăși Unirea Transilvaniei cu țara „mamă” puneă pregnant problema trecerii activității și vieții culturale pe alte făgașe în perioada de după război.

Astfel în ședința din 17 august 1919 ținută la Willard, O. în localul lui Nicolae Coștei Boancăș (viitorul casier al Clubului), în prezența a 22 de persoane, consătenii din Porcești au hotărât înființarea Clubului Tinerimei Porceșteană — Cultural, în care scop avea să se ridice o construcție, pe teren proprietatea clubului, destinată întrunirilor, spectacolelor și dansurilor populare. Taxa de înscriere era de 10 dolari pentru tineri iar pentru cei căsătoriti de 5 dolari. Cu o cotizație lunară de 50 de cenți. Pentru creșterea fondului într-un timp cât mai scurt s-a hotărât a se cotiza începând cu data de 1 septembrie. Tot în acest scop au fost organizate o serie de manifestări culturale și petreceri dansante, Clubul dispunând de o orchestră proprie la care se colectau importante sume de bani pentru fondul de construcție. Cu această ocazie s-a hotărât și confecționarea unui sigiliu în inscripția Clubului și anume Clubul Tinerimei Porceșteană — Cultural — România — Incorporated in U.S.A. in 28 Aug. 1919, iar în cîmpul central două mîini ce se string una pe cealaltă, simbolizînd frăția dintre membrii, care la acea dată erau atît români americani cît și transilvăneni.

Nu lipsit de interes este statutul acestui Club, statut inspirat în mare parte din cel al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român (Astra) din Sibiu, la care unii dintre membri doreau să afilieze Clubul. Chiar de la primul punct se subliniază caracterul său românesc, caracter ce nu avea să se schimbe niciodată, sub nici un pretext. Venind în sprijinul acestei afirmații, punctul al doilea reclama necesitatea înființării unei biblioteci populare, completată prin abonarea ei la diverse ziare, acțiune menită a demonstra „scopul Clubului... iubirea față de români”. Al patrulea punct menționa posibilitatea prin care orice român sau românca putea deveni membru (membră) al acestui Club. Intrarea în rîndul membrilor se făcea pe bază de jurămînt (punctul 6). Seriozitatea reclamată membrilor în privința plătirii regulate a cotizațiilor și întărirea disciplinei la întruniri sînt fixate la punctele 7 și 8.

Conducerea o formau președintele, vice-președintele, secretarul financiar, casierul, doi controlori, gardianul și bibliotecarul. La toți aceștia se mai adăuga un comitet format din cinci membri activi.

Conform statutului, la 30 octombrie 1919 averea Clubului se compunea din două fonduri și anume: unul de rezervă și altul de cultură, ce cuprindeau

taxele de înscriere, cotizațiile lunare, veniturile rezultate de pe urma petrecerilor, donațiile și colecțiile. Fondul de rezervă se întrebuința pentru cumpărarea de proprietăți a Clubului, sprijinirea înființării unui ziar propriu și a unei biblioteci. Pentru păstrarea în siguranță a fondului, ei a fost depus contul băncii americane The Home Saving Bank, iar ceul a fost dat în păstrare casierului Nicolae Coștei Boancăș.

Odată cu subscrierea statutului, la 29 octombrie 1919 s-a hotărât înființarea unui comitet reprezentativ, format din trei membri, care să plece în România în vederea organizării Clubului, care să ia hotărâri după împrejurări și să mențină legătura prin corespondență cu cei rămași în America. Cei trei alesi au fost Vasile Coștei, Ioan P. Butta și Nicolae Denghel (senior).

După sosirea lor la Porcești, ei pun bazele Fondului Orfanilor Porceștean, la care vor subscrie majoritatea consătenilor.

În vederea realizării planului, cei din America au cerut să fie creat cel de-al doilea prezidiu al Clubului, constituit din cei trei reprezentanți aflați deja la Porcești. Această schimbare venea ca o măsură de prevedere pentru ca orientarea Clubului să nu fie înstrăinată de pe direcția inițiativelor celor rămași în S.U.A.

Fiind puse deja în vânzare trei loturi în comună, urma ca noul prezidiu să aleagă varianta cea mai convenabilă. La începutul anului 1921 conducerea Clubului din America aprobă cumpărarea lotului de la Vasile Grama pentru suma de 11.500 de lei. Cîrind, însă, s-au ivit și unele neajunsuri în problema aprovizionării cu materiale de construcție, cauzată de penuria de materiale caracteristică perioadei postbelice, iar mai apoi din cauza lipsei de voluntari care să se ocupe de aprovizionare, o astfel de muncă nefiind remunerată.

Într-una din ședințele ținute la Porcești s-a cerut în scris celor din S.U.A. a se trimite întreg fondul adunat. Bani au fost expediți pe adresa Băncii Naționale Române, filiala Sibiu, pe numele lui Vasile Coștei, Nicolae Denghel, Toma Grecu și Achim Crăciun. S-a stabilit cu această ocazie un capital de 100.000 lei de la acționari, insuficient însă, fapt ce necesita ca sătenii să execute în mod benevol transporturile de materiale și manipularea lor.

Lucrările de construcție au înaintat anevoie, însă prin desțoinicia inițiatorilor, prin abnegația și spiritul gospodăresc al sătenilor, clădirea Clubului avea să fie gata în toamna anului 1922. La 22 octombrie a celuiiași an este schimbată ștampila, care purta de acum legenda: Căminul Cultural — din comuna — Porcești — Județul Sibiu, iar în 3 decembrie 1922 era consemnat actul de fondare prin care porceștenii s-au „întrunit în adunare generală și au hotărât ca „Societatea Culturală” înființată în Statele Unite sub denumirea „Clubul Tinerimei Porceșteană — Cultural” în 17 August 1919 să ia forma și numirea de „Cămin Cultural”, lucrînd pentru cultura poporului... cămin în care se va păstra cît îi vremea, ofrandă muncii și dragostei noastre”, în care vor aduna „tot ce poartă pecetea sufletului nostru, cărți și lucruri care vrednicesc și înalță un popor”. De la această dată Căminul cultural să fie prezent la toate manifestările artistice ale comunei pînă în zilele noastre, o experiență ce însumează aproape șase decenii de o apreciabilă valoare culturală.

Nu este lipsit de importanță, înainte de a încheia, de a analiza structura internă a acestui Club. Cercetînd arhiva lui și îndeosebi registrele de socoteți, reiese că numărul total al membrilor săi se ridica în 1922, la finalizarea construcției, la 195 de persoane, dintre care 53 de membri fondatori (45 în S.U.A. și 8 în România) și 142 membri ordinari (16 în America și 126 în țară). Din totalul de 59 de români americani s-au reîntors acasă pînă în 1922 un număr de 27, adică peste 45%, iar mai târziu, de-a lungul anilor mulți dintre ceilalți 32 rămași.

Dragostea față de patrie și familie i-a determinat a se reîntoarce la casele lor cu conștiința împăcătă că reușiseră a împlini un lucru util pentru comunitatea lor, că aveau de acum lăcașul de cultură mult dorit, într-o epocă istorică nouă, într-o Românie reîntregită.

Prof. Eugen Lazăr

VASILE GOLDIȘ...

(Continuare din pag. a 7-a)

ardeleni, al cărei autor era dînsul. Vasile Goldiș a făcut parte din Consiliul Național Român Central, înființat la Budapesta, în 31 octombrie 1918, organ menit să conducă lupta românilor transilvăneni pentru înfăptuirea idealului național. Investit cu un asemenea mandat, Vasile Goldiș desfășoară o bogată și neobosită activitate: redactează manifestul „Către națiunea română”, pe baza căruia se vor organiza consiliile și gărzile naționale româ-

nești; manifestul „Către popoarele lumii” din 18 noiembrie 1918; textul convocatorului pentru adunarea națională; proiectul Rezoluției, ce urma să fie prezentat în adunarea națională de la Alba Iulia.

La 1 decembrie 1918, în cadrul Marii Adunări Naționale, Vasile Goldiș a rostit o cuvîntare solemnă și a prezentat Rezoluția prin care s-a decretat unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Sătmăruului și Maramureșului cu România.

Ca o recunoaștere a meritelor

sale deosebite în lupta pentru realizarea idealului național, Vasile Goldiș a fost ales în Marele Sfat Național și în Consiliul Dirigent — primul guvern al națiunii române libere din Transilvania; a făcut parte din delegația care a prezentat la București actul unirii adoptat la Alba Iulia, în ziua de 1 decembrie 1918; a fost numit ministru în guvernul central de la București.

Vasile Goldiș, militant neobosit pentru cauza națională, și-a petrecut ultimii ani de viață la Arad, unde a trăit modest și auster, pînă la 10 februarie 1934, cînd inima-i generoasă a încetat să mai bată.

Mănăstirea Iz buc — Bihor

Este așezată în partea sudică a Județului, în apropierea comunei Criștior și Iz buc, nu departe de comuna Vîrfuri jud. Arad, în depresiunea unor dealuri, care o înconjoară, jur împrejur, izolînd-o într-o singură deosebit de plăcută.

Înainte de anul 1925, la praznicul Înălțării Domnului se adunau aici satele din jur cu mincări și băuturi, savurînd această înfîlnire, și după o largă destindere, care de multe ori se prelungea pînă a doua zi, participanții se împrăștiu, ducînd cu ei amintirea unor prea frumoase clipe, petrecute într-o ambianță deosebit de plăcută.

Locul a fost ales probabil datorită unui izvor numit „Iz buc”, care la intervale aproape regulate, apare zgomotos din adînc și după ce varsă un debit de circa 3—4 mc apă se retrage în adîncime spre a-și face la timp apariția din nou.

Un fenomen natural, legat pe de-o parte de natura calcaroasă a rocilor subterane, iar pe de altă parte de craterul unor vulcani stînși, unde se adună apa și pe baza principiului vaselor comunicante, elimină plusul de apă, care își caută ieșirea prin deschizătura acestui labirint subteran.

Poporul a dat altă explicație acestui fenomen, socotîndu-l ca ceva cu totul deosebit, și lega de el ca de o specifică lucrare a lui Dumnezeu, darul de a vindeca și tămădui suferințele oamenilor, care veneau anume și, după sfințirea izvorului de către preoții adunați, la apariția apei se înșirau sub cascada izvorului și mulți din ei prin puterea credinței se vindecau.

Drumurile spre Iz buc erau marcate, și pelerinii se orientau după semnele făcute în coaja arborilor, cruci, săgeți, numeri de ani, semne care căpătau expresie și mai pronunțată, după ce tăietura făcută în coaja lemnului se vindeca.

O veche legendă spune, că Episcopia Romano-catolică de la Oradea ale cărei proprietăți funciare, primite ca donație de la Maria Terezia, cuprindeau începînd de la Oradea și pînă la Iz buc și pădurile din jurul izvorului, în scopul cîștigării de prozeții din rîndul celor care obișnuiră veneau la acest izvor, a trimis aici niște călugări, de la care a primit numele mai târziu satul românesc din apropierea izvorului — Călugări.

Din clipa însă în care s-au instalat aici călugării catolici, izvorul nu a mai izbucnit și împutîndu-se numărul vizitatorilor, fapt care a împiedicat realizarea țelului pentru care au fost trimiși, au plecat la metania lor.

Curios — după cum relatează tradiția, după plecarea călugărilor preotul din Cărpineț cu îndemn de la sine a sfințit izvorul, care după aceea și-a reluat activitatea și poporul din nou a început să-l frecventeze.

Ca și copilul mergeam cu părinții la Iz buc și am rămas impresionat de ceea ce am văzut.

După ce un mare sobor de preoți, celebrau sfințirea apei sau mai bine zis a izvorului, bolnavii, aproape dezbrăcați se așezau sub cascada izvorului și cînd apa rece cădea cu putere asupra trupurilor lor încălzite de soarele primăvăratesc, țipetele, răsuna în ecou prelungit, pierzîndu-se în liniștea pădurilor de fag.

Vedeam cum unii beau pe nesăturate, din apa sfințită, alții se spălau pe ochi, alții stăteau în genunchi cu capul plecat să cadă apa peste creștetul capului, alții aruncau în albia izvorului monede de diferite culori, care străluceau prin limpezimea apei, pe fundul bazinului.

Mulți bolnavi aduși cu carele se întorceau pe picioarele proprii și cei cu vederea slăbită de tot, mărturiseau, că văd ca prin pînă cerul și copacii.

Ideea înființării aici a unei Mănăstiri, a emanat de la preoțimea din jur, pe care bătrînul episcop Roman Ciorogariu și-a însușit-o, luînd urgente măsuri pentru înfăptuirea acestui așezămînt.

Susținînd această teză în fața sfințitorilor săi, bătrînul ierarh spunea:

Dumnezeu a spus lui Moise (Exod 22—24): ori în ce loc în care îți vei aduce aminte de mine și de numele meu, voi veni la tine și te voi binecuvînta.

Dacă Moise a construit — Cortul Mărturie — la poalele muntelui Sinai, pe care i s-a arătat Dumnezeu, cînd i-a dat tablele legii,

Dacă Iosua a ridicat altar din 12 pietre în mijlocul Iordanului, prin care a trecut în chip minunat,

Dacă David a ridicat și el altar pe muntele Sinai în semn de aducere aminte că îngerul aducător de ciumă a cruțat cetatea,

Dacă Iacob a zidit altar pe locul unde a dormit în drum spre Mesopotamia și a visat acea scară lungă care atingea cu un capăt cerul cu altul pămîntul și pe care urcau și coborau îngerii lui Dumnezeu,

Dacă Avraam a zidit și el altar pe muntele Moria, unde avea să jertfească pe fiul său Isac,

Ori Noe care și el a zidit altar, pe locul unde s-a dat jos din corabie după potop, și noi trebuie să ridicăm altar pe locul unde au poposit armatele române, în drum spre Oradea în anul 1919, anul dezrobirii și al independenței noastre naționale, moment care a contribuit și la salvarea mea personală, care fusese sem condamnă la moarte și am scăpat numai datorită înaintării grabnice a trupelor române și intrarea lor în Oradea.

Măsurile de organizare au fost luate și în scopul construirii noului așezămînt cultural religios „Mănăstirea Iz buc” a fost adus ca stareț arhimandritul Atanasie Popescu, care iscusit în problemele de administrație, a lansat o serie de colecte în țară și străinătate și din bani adunați a ridicat biserica, Arhondăria și chiliile pentru frații călugări, al căror număr crescuse, atîngînd cifra de 12 persoane, unii cu pregătire teologică, alții cu o viață monahală, trăită după pravilă.

Părăsind după o vreme Mănăstirea Iz buc, Arhim. Atanasie s-a stabilit la Mănăstirea Ghighiu, unde a și murit.

Schimbările multe de la conducerea Mănăstirii, la care s-au adăugat și vremurile vitrege, peste care am trecut, au cam stînjinit activitatea Mănăstirii, prea izolată și fără mijloace de locomotie, călugării cu greu se stabileau aici, mai ales că pentru aprovizionare, trebuiau să facă pedestru drumul la piața din Vașcău.

Conducerea eparhială în dorința de a da Mănăstirii o organizație mai bună, a prevăzută noi construcții, în care scop s-au transportat la fața locului cîteva sute de mii de cărămizi, nisip și alte materiale de construcție.

Evenimentele anului 1940 au oprit în loc lucrările și viața mănăstirii s-a desfășurat în limitele îngăduite de numărul și pregătirea călugărilor.

O reînvioreare spirituală se semnalează azi cînd se organizează pelerinaje: la Înălțarea Domnului, la Înălțarea Sf. Cruci, la Adormirea Maicii Domnului și la Nașterea Maicii Domnului.

Semnalăm noile realizări făcute din inițiativa P.S. Sale Episcopul Dr. Vasile Coman: zidirea pereților bisericii din cărămidă și înzestrarea bisericii cu o pictură frumoasă.

Frumoasa nedeie bihoreană, cu vechi tradiții regionale, și-a reluat astfel firul manifestîndu-se cu puternice rezonanțe sufletești în întreaga eparhie.

Prot. Aurel Mușet

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; Lucian Păgărașanul, Episcop-vicar — vicepreședinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Lector Aurel Jivi — redactor adjunct; Arhid. Gheorghe Papuc, Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu — membri; tehnoredactor: Diac. Ezechiel Oancea.

Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM Departamentul Export — Import Presă P.O. Box 136-137 — telex: 11226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.